

گرد همایی بین المللی سازی دانشگاه تربیت مدرس

۲۴ آبانماه ۱۳۹۶

اولویتهای برنامه راهبردی دانشگاه:

- سرآمدی همه جانبه در کیفیت
- تعامل شبکه ای و میان رشته ای
- خوداتکایی و پایداری
- برون گرایی و حضور فعال بین المللی

به نام خدا

فهرست مطالب

ج	مقدمه
د	اعضای هیئت اجرایی گردهمایی
ه	برنامه همایش
۱	اهمیت بین‌المللی شدن دانشگاه
۴	گزارش فعالیت‌های واحد بین‌الملل دانشگاه
۹	راهکارها و قابلیت‌های همکاری با اتحادیه اروپا در برنامه Horizon 2020
۱۸	تجربیات گروه فیزیولوژی دانشکده علوم پزشکی در خصوص فعالیت‌های بین‌المللی
۲۳	نقل و انتقال دانشجو در صحنه بین‌الملل
۲۸	علم و تحقیقات در آلمان، بورسیه‌ها و روابط آکادمیک
۳۲	بسترهای لازم برای بین‌المللی شدن دانشگاه
۴۴	میزگرد و جمع‌بندی (اعضای شورای همکاری‌های علمی بین‌المللی دانشگاه)
۴۹	فهرست افراد شرکت‌کننده در گردهمایی

امام خمینی(ره):

ان شالله روزی بیاید که از جاهای دیگر برای تحصیل به ایران بیایند و ما هرگز احتیاجی نداشته باشیم کسی را به خارج بفرستیم، و این امری است شدنی.

مقام معظم رهبری:

این توصیه همیشگی ما است که درست نقطه مقابل آن چیزی است که دشمنان ما و سلطه‌گران عالم دنبالش هستند. ما می‌توانیم با دنیا ارتباطات وسیع و گسترده‌ای داشته باشیم، هم به ملت‌ها و دولت‌های دیگر کمک کنیم، هم از کمک آن‌ها بهره‌مند بشویم.

گشودن چتر دیپلماسی بر همه جهان و «تمرکز نکردن بر روابط با چند کشور محدود» از نکات مهم در زمینه سیاست خارجی است.

مقدمه

در راستای برنامه راهبردی دانشگاه، از برنامه‌های پیش‌بینی شده واحد بین‌الملل در سال ۱۳۹۶، برپائی گردهمایی مسئولین دانشگاه شامل: معاونین و مدیران کل دانشگاه، رؤسا، معاونین و مدیران گروه دانشکده‌ها، رؤسای مراکز پژوهشی، اعضای شورای بین‌الملل، اعضای شورای واحد بین‌الملل و جمعی از اعضای هیئت علمی منتخب دانشکده‌ها بود. به همین منظور در تاریخ ۲۴ آبان‌ماه، این گردهمایی با حضور گسترده و فعال بیش از ۲۰۰ نفر در سالن اجتماعات شهید چمران برگزار شد. برنامه این گردهمایی پس از پیشنهاد واحد بین‌الملل، در جلسه شورای بین‌الملل دانشگاه و با حضور رئیس محترم دانشگاه بررسی و پس از انجام اصلاحات به تصویب رسید. موضوعات مورد نظر در این برنامه در بخش نخست شامل ارائه تجارب فعالیت‌های بین‌المللی برخی از همکاران موفق دانشگاه در زمینه برگزاری کارگاه‌های بین‌المللی موفق و کسب موفقیت‌های علمی در انتقال فنون پیشرفته در زمینه فیزیولوژی و آموزش دانشجویان ایرانی و منطقه آسیا، همچنین موفقیت در گرفتن پروژه‌های بین‌المللی نظیر Horizon 2020 و در بخش دوم برنامه سخنرانی دکتر فرنس اشتوکل از مسئولین DAAD آلمان در ایران بود، ایشان ضمن تشریح امکانات و شرایط این مؤسسه و نحوه بهره‌گیری از این امکانات را بیان نمودند و به سوالات حاضرین پاسخ دادند. دو سخنران دیگر از همکاران با تجربه خارج از دانشگاه، آقای دکتر کریمی در زمینه نقل و انتقال دانشجو در صحنه بین‌المللی و آقای دکتر علی اکبر صبوری در مورد رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و اهمیت فعالیت‌های بین‌المللی در این رتبه‌بندی و به طور خاص در مورد نقاط قوت و ضعف دانشگاه سخنرانی نمودند. در بخش سوم نیز میزگردی با حضور اعضای شورای بین‌الملل در زمینه موضوع گردهمایی دانشگاه و جمع‌بندی مطالب مطرح شده، برگزار شد.

رئیس واحد بین‌الملل

سید عباس شجاع‌الساداتی

اعضای برگزارکننده گردهمایی

دکتر سید عباس شجاع الساداتی
رئیس واحد بین‌الملل دانشگاه تربیت مدرس

خانم مهندس فرما توسلیان
رئیس اداره روابط عمومی و امور
بین‌الملل

خانم دکتر مریم سادات صفوی
کارشناس واحد بین‌الملل

خانم مهندس حمیده فهیمی‌تبار
کارشناس واحد بین‌الملل

خانم مهندس مهتاب نبی‌زاده
کارشناس واحد بین‌الملل

لازم است از همکاری صمیمانه دفتر همکاری های علمی و بین‌الملل، روابط عمومی و حراست دانشگاه تشکر و
قدردانی بعمل آید.

برنامه گردهمایی "بین‌المللی‌سازی دانشگاه تربیت مدرس" (۲۴)
آبان ۱۳۹۶

ردیف	موضوع	سخنران	زمان
۱	تلاوت آیاتی از کلام‌الله مجید		۸-۰۵-۸
۲	خیرمقدم و خوش‌آمدگویی	آقای دکتر سیدعباس شجاع‌الساداتی (رئیس واحد بین‌الملل دانشگاه)	۸:۰۵-۸:۱۵
۳	اهمیت بین‌المللی شدن دانشگاه	آقای دکتر محمدتقی احمدی (رئیس دانشگاه تربیت مدرس)	۸:۱۵-۸:۳۰
۴	راهکارها و قابلیت‌های همکاری با اتحادیه اروپا در برنامه HORIZON 2020	آقای دکتر سامان حسین‌خانی (رئیس دانشکده فناوریهای برتر)	۸:۳۰-۹:۱۵
۵	تجربیات گروه فیزیولوژی در خصوص فعالیتهای بین‌المللی	آقای دکتر سعید سمنانیان (استاد گروه فیزیولوژی)	۹:۴۵-۹:۱۵
۶	پذیرایی		۱۰:۱۵-۹:۴۵
۷	نقل و انتقال دانشجو در صحنه بین‌الملل	آقای دکتر غلامرضا کریمی (مشاور رئیس و مدیردفتر همکاری‌های علمی بین‌المللی دانشگاه خوارزمی)	۱۰:۱۵-۱۰:۴۵
۸	علم و تحقیقات در آلمان، بورسیه‌ها و روابط آکادمیک	آقای دکتر فرنس اشتوکل (مسئول دفتر و نماینده DAAD در ایران)	۱۰:۴۵-۱۱:۳۰
۹	بسترهای لازم برای بین‌المللی شدن دانشگاه	آقای دکتر علی اکبر صبوری (ناظر دانشگاه در پروژه "ارتقاء ۵ دانشگاه و ۵ واحد پژوهشی برتر کشور به تراز بین‌المللی")	۱۲-۱۱:۳۰
۱۰	میزگرد و جمع‌بندی (اعضای شورای همکاری‌های علمی بین‌المللی دانشگاه)		۱۳-۱۲

دکتر محمد تقی احمدی

استاد مهندسی عمران و رئیس دانشگاه
تربیت مدرس

Email: mahmadi@modares.ac.ir

اهمیت بین‌المللی شدن دانشگاه

دکتر احمدی در همایش بین‌المللی‌سازی دانشگاه تربیت مدرس بر پیوستن به اقیانوس ارتباطات بین‌المللی برای بقاء دانشگاه و آینده علمی کشور تأکید نمودند و توسعه همکاری‌های بین‌المللی را نه یک شعار، ترجیح شخصی و مکتب خاص، بلکه ضرورت دنیای امروز دانستند.

دکتر احمدی با اشاره به برنامه راهبردی دانشگاه و اولویت برون‌گرایی و حضور فعال بین‌المللی به عنوان یکی از ارکان اصلی طرح تحول، گفتند: با توجه به اهمیت و ضرورت بین‌المللی‌سازی دانشگاه، برنامه‌هایی در این راستا پیش‌بینی شده و این برنامه‌ها قدم به قدم با همکاری اعضای هیأت علمی در حال اجراست. دانشگاه تربیت مدرس قابلیت‌های گسترده‌ای از بابت تولید علم و دانش دارد. این دانشگاه در سطح کشور و در برخی رشته‌ها در بعد جهانی از توانمندی‌های بسیاری برخوردار است. دانشمندان و محققین نام‌آوری که در سطح جهانی مطرح هستند، در این دانشگاه فعالیت می‌کنند.

وی افزود: این دستاوردها با امکانات و شرایط موجود برای دانشگاه تربیت مدرس و پژوهشگران آن بدست آمده است در حالی که دانشگاه‌های هم‌رده با دانشگاه تربیت مدرس در رده‌بندی‌های جهانی، با بودجه‌های بسیار به جایگاه مشابه ما دست یافته‌اند.

رئیس دانشگاه اضافه کرد: در کنار این مسئله که باید به امکانات خود بسنده کرده و با پذیرش منابع محدود و با وضع موجود، برنامه‌های دانشگاه را جلو ببریم، می‌توانیم به اقیانوس ارتباطات بین‌المللی بپیوندیم و با اتصال به منابع جهانی از امکانات وسیع‌تر بهره‌مند شویم.

دکتر احمدی بر ضرورت همکاری‌های علمی بین‌المللی تأکید کرد و گفت: برای بقاء دانشگاه و آینده علمی کشور و درخشش در سطح بین‌المللی اقدامات برون‌گرایانه و انجام فعالیت‌های بین‌المللی وسیع ضرورت بسیار دارد. طرح تحول راهبردی دانشگاه نیز به این مسئله مهم به شدت توجه کرده است. منطق حکم می‌کند که از درونگرایی به سمت برون‌گرایی تغییر کنیم و از امکانات مادی و معنوی و روابط و منابع سازنده که این روزها در دنیا تبادل می‌شود برای ارتقاء علمی دانشگاه و کشور استفاده کنیم.

رئیس دانشگاه تصریح کرد: گسترش ارتباطات و همکاری‌های علمی بین‌المللی نه یک شعار، ترجیح شخصی و مکتب خاص، بلکه ضرورت دنیای امروز است. توسعه ارتباطات بین‌المللی به ویژه در ابعاد علمی و دانشگاهی، مزایای سیاسی نیز به دنبال دارد که از آن تحت عنوان دیپلماسی علمی یاد می‌کنند. امروزه اشتراک منافع با کشورهای دور و نزدیک ضامن امنیت ملی کشورها می‌شود یا منافع مشترک کشورهای یک منطقه باعث ایجاد اتحاد و حفظ امنیت ملی و منطقه‌ای آنها می‌گردد.

دکتر احمدی اصلاح ساختار سازمانی، روال‌ها و ایجاد برخی زیرساخت‌ها را برای بین‌المللی شدن دانشگاه ضروری دانست و از تحمیل این اصلاحات به عنوان برکت نام برد و افزود: برای انجام فعالیت‌های بین‌المللی و رسیدن به اهداف مد نظر باید به اصلاح ساختارهای دانشگاه مبادرت کنیم تا در نهایت شاهد ارتقاء کیفیت برون‌دادهای دانشگاه باشیم.

وی خاطر نشان کرد: برای ایجاد ارتباطات و همکاری‌های بین‌المللی و بهره‌مندی از منابع جهانی باید از تجربیات افراد موفق استفاده کرده و مهارت‌های لازم را کسب کنیم. دامنه فعالیت‌های بین‌المللی بسیار گسترده است و بر اساس علاقمندی، ویژگی‌های رشته و بستر اجتماعی آن، نیازهای ملی و... طیف وسیعی از فعالیت

مطرح و امکان‌گشایش جبهه‌های نو، بروز ایده، خلاقیت و سازندگی برای پژوهشگران مقدور است.

رئیس دانشگاه در تشریح فعالیت‌های بین‌المللی که تاکنون انجام شده است گفت: برخی از فعالیت‌های بین‌المللی مانند برگزاری فرصت‌های مطالعاتی دانشجویان دکتری و اساتید در مقیاس کم و متوسط برگزار می‌شود. ارائه مقالات بین‌المللی با منشاء داخلی نیز در کشور رایج است و افتخارات محدودی نیز برای کشورمان به ارمغان آمده است. باید در ادامه این روند به سمت تبادل دانشجو حرکت کنیم. برای توسعه حضور دانشجویان خارجی و تسهیل ورود آنها به دوره‌های رسمی به زبان انگلیسی در واحدهای بین‌الملل اقدامات قابل قبولی انجام شده و در افق آموزش عالی کشور دانشگاه تربیت مدرس در این عرصه گشایشی ایجاد کرد.

دکتر احمدی ادامه داد: برگزاری کارگاه‌های تخصصی، دعوت از اساتید خارجی مدعو، برگزاری مدرسه‌های تابستانی از نمونه‌های موفق توسعه همکاری‌های بین‌المللی است. در برخی موارد نیز دانشگاه‌ها با شناخت دانشجویان و محققین ما، آزمایشگاه‌های مدرن و امکانات سخت‌افزاری خود را در اختیار پژوهشگران ایرانی قرار داده‌اند. برای آینده دورتر نیز برگزاری دوره‌های مشترک آکادمیک رسمی، پروژه‌های مشترک تحقیقاتی، همکاری‌های شبکه‌ای، تأسیس واحدهای مشترک و شعبه‌های دانشگاه‌های بزرگ، دریافت گرندها و امکانات بین‌المللی مطرح است که در فازهای بعدی بین‌المللی‌سازی دانشگاه باید پیگیری و اجرا شود.

وی در پایان بر تبادل تجربیات در زمینه همکاری‌های بین‌المللی و برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای افزایش

مهارت‌های ارتباطات بین‌المللی تأکید کرد.

دکتر سید عباس شجاع الساداتی
استاد بیوتکنولوژی صنعتی- دانشکده
مهندسی شیمی
رئیس واحد بین‌الملل

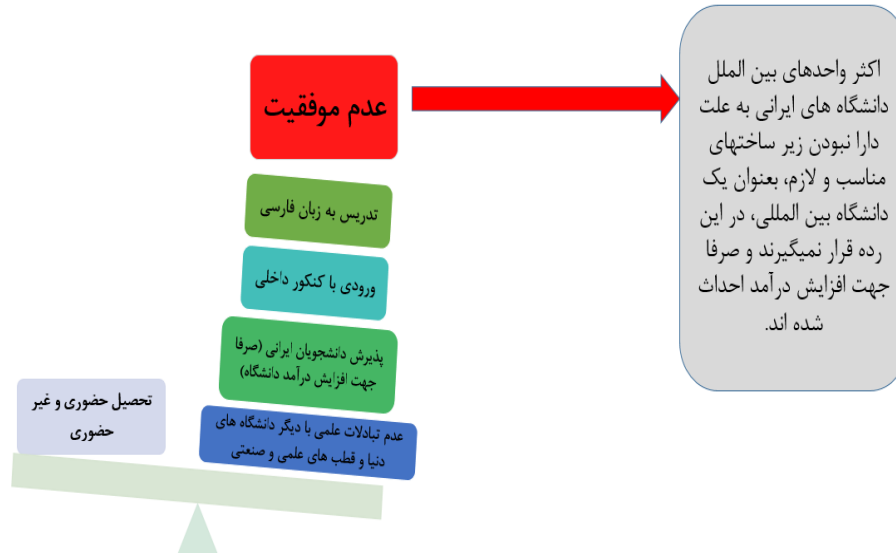
Email: shoja_sa@modares.ac.ir

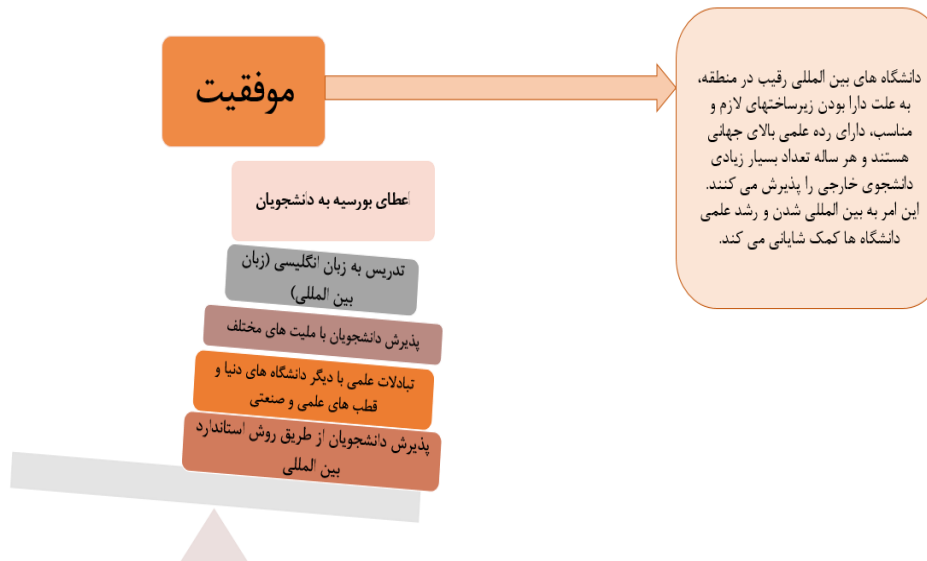
گزارش فعالیت‌های واحد بین‌الملل (خرداد ۹۵ لغایت آبان ۹۶)

پس از خوش‌آمدگویی به حضار و تسلیت ایام سوگواری ماه صفر و همچنین جان باختن تعدادی از هموطنان در استان کرمانشاه در اثر زلزله و آرزوی صبر و شکیبایی برای بازماندگان، فهرست اقدامات صورت گرفته در واحد بین‌الملل از خرداد ۹۵ تا کنون به شرح زیر، ارائه شد:

- ۱- پیگیری اختصاص محل مناسب واحد بین‌الملل، آماده‌سازی و تجهیز فضای اداری در ساختمان خوارزمی به مساحت حدود ۹۰ متر مربع
- ۲- مطالعه فعالیت‌های، پردیس‌های بین‌الملل دانشگاه‌های داخل کشور و مطالعه دانشگاه‌های رقیب کشورهای منطقه (در شکل‌های ۱ و ۲ نتیجه مطالعات، ارائه شده است)
- ۳- پیگیری امور برنامه و بودجه و مشخص نمودن حسابدار
- ۴- جذب نیروی انسانی کارا با کمترین تحمیل بودجه به دانشگاه

شکل ۱- جمع‌بندی عملکرد واحدهای بین‌المللی داخلی ایران

شکل ۲- جمع‌بندی عملکرد واحدهای بین‌المللی رقیب در منطقه

۵- برنامه ریزی برای پذیرش دانشجوی غیرایرانی برای دوره یکساله کارشناسی ارشد و مکاتبه با دانشکده متقاضی و کسب اطلاعات لازم از گروه‌های آموزشی داوطلب

۶- تهیه فراخوان جذب دانشجوی خارجی (حدود ۳۰۰ صفحه انگلیسی) و امضای قرارداد با شرکت تخصصی برای آماده‌سازی پذیرش دانشجو بر اساس تقاضا (Application based)

۷- تشکیل شورای واحد بین‌الملل با حضور :

(تعداد ۲۶ جلسه تا آبان‌ماه ۹۶)

آقای دکتر سیدعباس شجاع‌الساداتی (رئیس واحد بین‌الملل)

آقای دکتر سید مرتضی ضمیر (معاون پژوهشی و فناوری واحد بین‌الملل)

آقای دکتر حمید سعیدی (مدیر دفتر همکاری‌های علمی بین‌المللی)

آقای دکتر روانشاد (مدیر مرکز فناوری اطلاعات)

آقای دکتر بیژن هاشمی ملایری (مدیر دفتر همکاری‌های آموزشی و آزمون)

آقای دکتر محمدرضا کلباسی (مدیر آموزش)

آقای دکتر احسان نیک بخش (مدیر اجرایی طرح تحول راهبردی معاونت آموزشی)

آقای حمید عابد (رئیس اداره امور پژوهشی)

آقای غلامرضا خاکسار (مدیر امور مالی)

۸- هماهنگی مسئولین آموزش دانشگاه به منظور امکان پذیرش دانشجوی خارجی و امکان ورود اطلاعات به زبان انگلیسی

۹- تدوین و تصویب برنامه زمان‌بندی و تقویم آموزشی و گردش کار امور مرتبط با دانشجویان خارجی

- ۱۰- پیگیری خدمات مربوط به بهینه‌سازی موتور جستجو و پورتال دانشگاه به منظور تبلیغات برای جذب دانشجو (SEO)
- ۱۱- بررسی، تدوین و تصویب ویژگی‌های خوابگاه استاندارد و هزینه ماهیانه دانشجویان خارجی
- ۱۲- هماهنگی با امور مالی دانشگاه به منظور افتتاح حساب ارزی
- ۱۳- برنامه ریزی برای شرکت در نمایشگاه‌ها و کنفرانس‌های مرتبط با جذب دانشجوی خارجی و بین‌المللی‌سازی دانشگاه
- ۱۴- عضویت در اتحادیه‌های دانشگاه‌های اوراسیا
- ۱۵- عضویت در ETS
- ۱۶- عضویت در Iran Education
- ۱۷- تصویب بسته‌های موفقیت در راستای اهداف برنامه راهبردی دانشگاه شامل:
  - الف) طراحی نظام انگیزشی به منظور مشارکت اعضای هیئت علمی در فعالیتهای بین‌المللی (خانم دکتر سیما)
  - ب) امکان سنجی جذب دانشجویان خارجی از طریق دوره‌های اختصاصی و دوره‌های مشترک با دانشگاه‌های بین‌المللی (آقای دکتر موسیوند)
  - ج) مستندسازی فعالیتهای بین‌المللی گروه‌های آموزشی دانشگاه- موج اول: پردیس فنی و مهندسی (آقای دکتر ضمیر)
- ۱۸- همکاری با مرکز آموزش زبان و ادبیات فارسی به غیر فارسی زبانان
- ۱۹- تدوین برنامه بین‌المللی‌سازی دانشگاه در راستای اهداف راهبردی دانشگاه (شروع سال ۹۶)

- ۲۰- برنامه‌ریزی برای فراخوان جذب دانشجویان دکتری و فرا دکتری غیر ایرانی (در دست اجرا)
- ۲۱- همکاری با مرکز IT دانشگاه برای تقویت پورتال انگلیسی و غنی‌سازی محتوای پورتال (در دست اجرا)
- ۲۲- برگزاری همایش بین‌المللی‌سازی در سطح مدیران دانشگاه، مدیران گروه‌های آموزشی و اعضای هیئت علمی (اجرا ۲۴ آبان‌ماه ۹۶)
- ۲۳- فراهم آوردن ابزار تبلیغاتی مناسب به زبان انگلیسی برای معرفی دانشگاه در رویدادهای بین‌المللی (در دست اجرا)

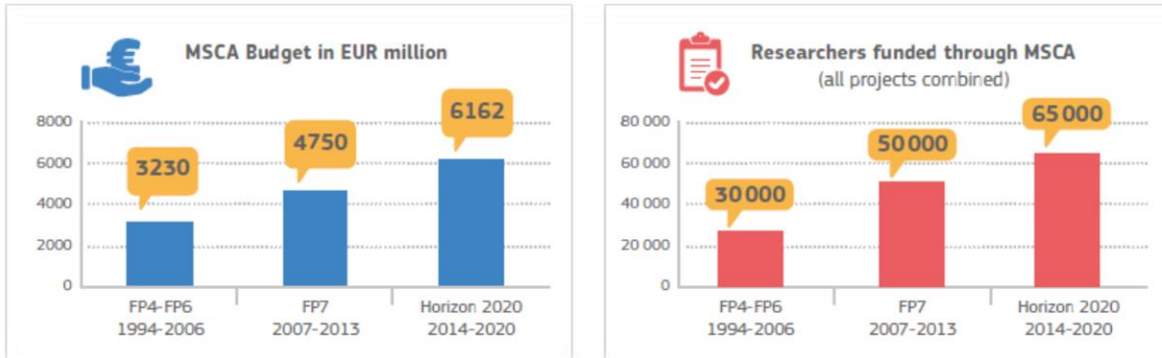
دکتر سامان حسین خانی

استاد گروه بیوشیمی- دانشکده علوم
زیستی و رئیس دانشکده فناوری‌های برتر

Email: saman_h@modares.ac.ir

راهکارها و قابلیت‌های همکاری با اتحادیه اروپا در برنامهHORIZON 2020

با توجه به پروژه پژوهشی مشترک آقای دکتر حسین خانی در قالب برنامه Horizon 2020، ایشان در مورد برنامه‌ی Horizon 2020 اتحادیه اروپا و قابلیت همکاری گروه‌های تحقیقاتی داخلی با این برنامه و استفاده از مزایای آن برای انتقال تجربیات در راستای فعالیت‌های بین‌المللی برای دیگر پژوهشگران علاقمند، مطالبی ارائه نمودند. ایشان در ابتدا درباره کلیت و چرایی این برنامه صحبت کردند و به معرفی مهمترین برنامه‌های همکاری‌های بین‌المللی قبلی اتحادیه اروپا در قالب برنامه ماری کوری MSCA از جمله آخرین آن‌ها FP4-FP7 پرداختند. همچنین به تاریخچه‌ی ۲۰ ساله‌ای از برنامه ماری کوری ارائه شده در اتحادیه اروپا و میزان بودجه اختصاص یافته به آن همراه با تعداد محققانی که از این برنامه از سال ۱۹۹۶ تا ۲۰۱۶ استفاده کرده‌اند (مطابق شکل ۳) اشاره نمودند. برنامه ماری کوری یکی از بخش‌های برنامه‌های علمی- بین‌المللی اتحادیه اروپا است که نزدیک به ۱۰۰ هزار محقق از داخل و خارج اروپا از ۱۵۰ ملیت در این برنامه شرکت کرده‌اند و شامل ۴۰٪ زنان و ۶۰٪ مردان است. در نتیجه حمایت‌های مستقیم این برنامه تاکنون برنده ۸ جایزه نوبل، ۱ جایزه اسکار و تحولات مهم علمی و بین‌المللی نظیر کشف امواج گرانشی در نتیجه‌ی حمایت‌های اتحادیه اروپا بوده است.

شکل ۳- بودجه و اعتبار MSCA از سال ۱۹۹۴ تا ۲۰۲۰

سپس به اهمیت ارتباط میان جهانی شدن، علم و فناوری و امنیت ملی اشاره کردند و با توجه به تکامل ارتباطات در دنیای علم و فناوری بیان کردند که شبکه‌سازی بین‌المللی در انجام تحقیقات پیشرفته در دنیای امروز به عنوان یک ضرورت مهم شناخته می‌شود. شعار اصلی Horizon 2020 نیز ایجاد شبکه علمی است و آن را عامل اصلی موفقیت در اختراعات می‌داند. شبکه در واقع ابزار اصلی برای انتقال از یک جامعه صنعتی به یک جامعه دانش محور است.

ایشان همچنین اشاره کردند که فرآیندهای علمی و فناوری در دنیا مرز نمی‌شناسند و در حال حاضر بخش قابل توجهی از امنیت ملی هر کشور از طریق ارتباطات علمی و فناوری بین‌المللی تأمین می‌شود. در توسعه علم و فناوری چهار محور مهم الف) آزمایشگاه و بخش‌های تحقیقاتی کوچک ب) خلق فناوری در تحقیق و توسعه ج) توسعه فناوری و د) تجاری شدن و وارد بازار کردن محصول وجود دارد. ایشان اشاره کردند که یکی از عوامل موفقیت در هر پروژه بزرگ مورد حمایت در اتحادیه اروپا این است که هر چهار بخش از جمله مصرف کننده محصول یا تکنولوژی هم به گونه ایی باید در پروژه دیده شود.

گذر از جامعه صنعتی به جامعه خدماتی، مبتنی بر دانش، نیازمند تغییر گفتمان‌های نوآوری است. این تغییر گفتمان، همچنین اهمیت فزاینده‌ی نوآوری‌های اجتماعی را نسبت به نوآوری‌های فناورانه نشان می‌دهد. مسیر تحقیقات بین‌المللی در زمینه نوآوری نشان می‌دهد که گفتمان فناوری که توسط جامعه صنعتی شکل گرفته است، گستره وسیعی از نوآوری‌ها را در انتقال از یک صنعت به جامعه مبتنی بر دانش و خدمات پوشش نمی‌دهد. بنابراین ایجاد تغییرات اساسی در سطح اجتماعی یک ضرورت مهم برای ورود نوآوری‌های اجتماعی به یک سیستم نوآوری است. در این راستا، شکل‌گیری شبکه‌های اجتماعی علمی اهمیت بسزایی دارد. شاخصه‌های اصلی این شبکه‌ها، عبارتند از:

- اهمیت همکاری و دخالت همه اجزای گروه در تحول و نوآوری؛
- پرهیز از رفتارهای تک بعدی و توجه به ابعاد مختلف؛
- رعایت جنبه‌های تاریخی و فرهنگی و نکات کلیدی مهم هر کدام از شرکت‌کننده‌ها،
- توجه به نوآوری مشارکت مصرف‌کنندگان در فناوری.

نوآوری اجتماعی:

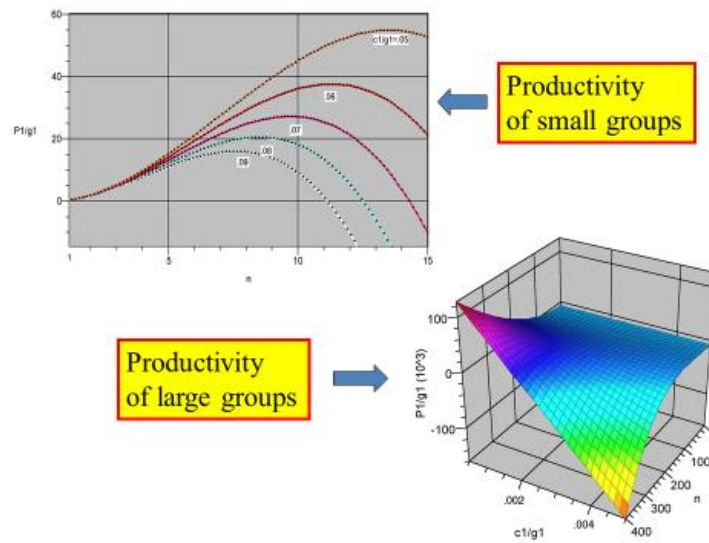
- ✓ یک ترکیب جدید یا تنظیمات جدیدی از شیوه‌های اجتماعی است؛
- ✓ در حوزه‌های خاصی از زمینه‌های عملی یا اجتماعی مطرح می‌شود؛
- ✓ توسط افراد خاص و یا به صورت شبکه از افراد مختلف ایجاد می‌شود؛
- ✓ هدف آن رضایت بهتر و یا پاسخگویی به نیازها و مشکلات است که ممکن است پس از تأسیس ایجاد شده باشد؛
- ✓ به طور گسترده‌ای در سراسر جامعه و یا در مناطق حوزه اجتماعی خاص قابل پذیرش و گسترش اجتماعی است؛

✓ و سرانجام به عنوان یک عمل اجتماعی جدید سازماندهی می‌شود.

ایشان سپس اهمیت شبکه به عنوان عامل موفقیت برای نوآوری اجتماعی را مطرح کردند. چرا که چالش‌های پیچیده خواستار راه‌حل‌های پیچیده است (مور و وستلی، ۲۰۱۰). همچنین، شبکه‌ها را می‌توان یکی از مهمترین ویژگی‌های پارادایم جدید نوآوری، که در نتیجه یک تغییر عمیق فرایند نوآوری، توصیف شده است، توصیف کرد (هوالد و شوارتز، ۲۰۱۰).

ایشان وجود نیروی مستعد و کارآمد علاقه مند به تحصیل را از نقاط قوت ایران در حال حاضر بیان کردند که سبب می‌شود بسیاری از گروه‌های علمی در خارج از کشور علاقه مند به همکاری و ایجاد شبکه علمی مشترک با ایران باشند. نتیجه ایجاد این شبکه‌ها به انتشار مقالات مشترک، اختراع و در نهایت ایجاد مراکز پژوهشی بین‌المللی و تولد مراکز تحقیقاتی بر مبنای همکاری‌های بین‌المللی است.

شبکه‌های علمی مختلفی می‌تواند شکل بگیرد که ممکن است پایدار یا کوتاه مدت و دینامیک باشد. بر اساس مطالعات انجام شده روی این شبکه‌های علمی، مزایای همکاری شبکه‌ای شامل دسترسی بهتر به اطلاعات، منابع وسیع تر و یک وضعیت متعالی هستند و همانطور که در شکل ۴ مشخص است، بهره‌وری همکاری‌های شبکه‌ای بسیار بهتر از تلاش‌های فردی است.

شکل ۴- مقایسه همکاری شبکه‌ای با گروهک‌های کوچک

Horizon 2020 چیست؟

این برنامه بزرگترین برنامه تحقیقاتی و نوآوری در اتحادیه اروپا است که علاوه بر سرمایه‌گذاری خصوصی که سبب جذب سرمایه برای این برنامه می‌شود، حدود ۸۰ میلیارد یورو بودجه در طی ۷ سال (۲۰۱۴ تا ۲۰۲۰) در اختیار دارد. هدف این برنامه ایجاد پیشرفت‌ها و اکتشاف‌های جهانی بیشتر از طریق به دست آوردن ایده‌های عالی از آزمایشگاه تا بازار است.

فعالیت‌های Horizon 2020؟

تحقیق و نوآوری:

میزان نرخ حمایت اتحادیه اروپا از بودجه پروژه- ۱۰۰٪

اقدامات نوآوری:

میزان نرخ حمایت اتحادیه اروپا - ۷۰٪ (به جز غیر انتفاعی، که هنوز ۱۰۰٪ حمایت مالی اتحادیه را دارند)

کمک‌های شورای پژوهشی اروپا (ERC) برای حمایت از تحقیقات پیشرو:

نرخ بودجه اتحادیه اروپا - ۱۰۰٪

این فعالیت‌ها را می‌توان در وب سایت اتحادیه اروپا دنبال کرد:

<http://ec.europa.eu/research>

سایت برنامه Horizon 2020 همیشه باز است و در سال ۳ تا ۴ فراخوان دارد و ابتدا باید پیشنهاد پژوهشی تهیه شده، ارسال شود و پس از ارزیابی نتیجه داوری برای شروع همکاری آغاز می‌شود. نکته قابل توجه این است که ایران برای مشارکت در این برنامه نیازمند همکاری پولی و مالی نیست (طبق برنامه RISE که ایران جزئی از آن است) و کلیه هزینه‌ها توسط اتحادیه اروپا پرداخت خواهد شد. ابتدا باید افراد متخصص در زمینه تخصص خود را بشناسید و سپس با ایجاد یک کنسرسیوم که در اتحادیه اروپا ثبت می‌شود فعالیت خود را شروع کنید. دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی و شرکت‌هایی که در کنسرسیوم هستند باید توسط اتحادیه اروپا بررسی شده و تأیید شوند. دانشگاه تربیت مدرس اولین دانشگاه ایران است که در برنامه horizon 2020 مورد تأیید قرار گرفته است و بنابراین سایر اعضای هیات علمی که بخواهند در این برنامه شرکت کنند با توجه به ثبت دانشگاه نیازمند این مرحله نمی‌باشند. نکته مهم برای افزایش شانس موفقیت پذیرش درخواست، نوشتن دقیق و با حوصله پیشنهاد پژوهشی اولیه است که در حال حاضر به صورت آنلاین انجام می‌شود. خلاصه مراحل اجرای برنامه horizon 2020 در ادامه آورده شده است.

مراحل اجرا:

۱. شناسایی همکاران داخل و خارج از اتحادیه اروپا؛
۲. تشکیل یک کنسرسیوم بین‌المللی از دانشگاه‌های مشارکت‌کننده؛
۳. ثبت کنسرسیوم در سایت کمیسیون اروپا؛
۴. تأیید کنسرسیوم و دانشگاه‌های (مراکز) مشارکت‌کننده از سوی کمیسیون اروپا؛
۵. پیشنهاد موضوع تحقیقاتی پروژه پیشنهادی توسط Coordinator؛
۶. داوری؛
۷. اعلام نتایج داوری - بستگی به نتیجه امتیاز داوری در مقایسه با سایر درخواست‌ها می‌باشد. شانس موفقیت در سال ۲۰۱۵، ۲۳ درصد بوده است؛
۸. در صورت موفقیت انعقاد قرارداد و شروع پروژه است.

مزایا:

- ایجاد شبکه و همکاری شبکه‌ای و افزایش بهره‌وری؛
- استفاده از ظرفیت‌های بالای تحقیقاتی، آزمایشگاهی و خدماتی در اتحادیه اروپا؛
- استفاده از ظرفیت‌های مالی نسبتاً زیاد خارج از کشور؛
- شناخته شدن گروه‌های داخل کشور برای مراجع علمی خارجی و ارتقای سطح تحقیقات؛

- و امکان ایجاد همکاری در قالب برد-برد است.

تهیدها:

- در صورت همکاری در زمینه‌های کشاورزی و منابع طبیعی و امکان از دست رفتن natural resources باید در این رابطه مراقبت بیشتری شود.
- قوانین حقوقی و حقوق آینده حاصل از پروژه

پروژه مشترک دکتر حسین خانی با Horizon 2020

ایشان همچنین به طور مختصر پروژه مشترک خود را با عنوان: Exploiting Protein Complexes to Induce Cell Death معرفی کرده و دانشگاه‌ها و مراکز مشارکت‌کننده در این پژوهش و ارتباط بین آن‌ها به صورت زیر است، بیان نمودند. همچنین جزئیاتی از میزان حمایت مالی و نحوه تقسیم آن میان گروه‌های پژوهشی مشارکت‌کننده ارائه دادند.

ایشان با امید فراگیری تفکر جهان برای جهانیان در پرتو گسترش علم و فناوری سخنان خود را به پایان بردند.

دکتر سعید سمنان

استاد گروه فیزیولوژی دانشکده علوم
پزشکی

عضو شورای راهبری دانشکده علوم و
فناوری بین رشته‌های
دانشگاه تربیت مدرس

Email: ssemnan@modares.ac.ir

تجربیات گروه فیزیولوژی در خصوص فعالیتهای بین‌المللی

دکتر سمنان در راستای توسعه فعالیت‌های بین‌المللی گروه فیزیولوژی ابتدا به معرفی مؤسسه IBRO Asia-Pacific Regional Committee (APRC) و معرفی مهمترین اعضای آن پرداختند. این مؤسسه در سه سطح به برگزاری دوره تخصصی می‌پردازد که عبارتند از:

1. Associate Schools
2. Schools
3. Advanced Schools

دوره مدرسه‌ی مقدماتی در ۵ روز برگزار می‌شود و شامل ۳۲ تا ۴۰ دانشجو است. در این دوره سخنرانی‌ها، بحث‌های گروهی (با جستجوی کامپیوتر برای مقالات مرتبط) انجام می‌شود و مختص دانشجویان کارشناسی ارشد و سال اول دکترا است.

مدرسه‌های ایبرو دو هفته‌ای هستند و سخنرانی‌ها، آموزش‌ها و پروژه‌های آزمایشگاهی ۲۵ دانشجو را اداره می‌کند. متقاضیان این دوره دانشجویان دکترا و فوق دکترا هستند که حداقل باید با یک روش خاص تحقیقاتی در دوران تحصیلات تکمیلی خود آشنا شده باشند و حداقل یک مقاله منتشر کرده باشند. شرکت‌کنندگان تجربه

خوبی در مورد پروژه‌های آزمایشگاهی به دست می‌آورند و انتظار می‌رود دانشجویان از پیشرفت‌های علمی و فناوری در زمینه‌های کلیدی تحقیق عصب شناسی مطلع شوند.

مدرسه پیشرفته ایبرو، یک دوره ۵ روزه و شامل ۱۰ تا ۱۵ است. به دلیل نسبت پایین دانشجو به استاد در این دوره‌ها تعامل خوبی بین افراد برقرار می‌شود. سخنرانی‌ها، سمینارها و یادگیری مبتنی بر مسئله در طراحی پروژه‌های تحقیقاتی این دوره لحاظ شده است.

تاریخچه برگزاری مدارس ایبرو در جهان

- ۲۳ مدرسه علوم اعصاب IBRO در سال ۲۰۱۱ برگزار شده است.
- با افزودن ۲۸ مدرسه IBRO که در سال ۲۰۱۲ برگزار می‌شود، تعداد کل مدارس IBRO در حال حاضر به ۱۳۸ می‌رسد.
- فارغ‌التحصیلان IBRO به ۴۸۳۶ عضو افزایش یافته است؛ ۱۰ سال پیش IBRO تنها ۱۷۵ نفر عضو داشت.
- امروزه صفحه فیس بوک IBRO (اغلب فارغ‌التحصیلان) بیش از ۳۰۰۰ مشترک دارد.
- در سال گذشته، IBRO حمایت‌های مالی اش را به بیش از ۷۰ برنامه و رویداد اختصاص داده است.
- از سال ۲۰۰۷، تقریباً ۱۵۰۰ نفر از طریق یک برنامه IBRO، از قبیل کمک هزینه سفر، مشارکت، مدرسه، جلسه، سمپوزیوم.

ایشان پس از معرفی ایبرو و تاریخچه آن اعلام کردند که ایران و دانشگاه تربیت مدرس به خوبی در بخش آسیا و اقیانوسیه این کنگره فعالیت داشته و ارتباط خوبی با محققان برجسته علوم اعصاب ایجاد کرده است که سبب شده تا امکان انجام کار نزدیک با آنها محقق شود.

ده تا پانزده سال پیش برگزاری سطح مقدماتی ایبرو شاید آروزی ایرانی‌ها بود که ایران توانست در سال ۲۰۰۲ اولین کنگره ایبرو مقدماتی را برگزار کند.

ایشان با اشاره به تاریخچه ایبرو بیان داشتند که در سال ۲۰۱۷ موفقیت بسیار بزرگی حاصل شده است و آن برگزاری اولین مدرسه پیشرفته ایبرو در ایران است که اولین در منطقه نیز محسوب می‌شود. همچنین دانشگاه تربیت مدرس برای برگزاری دومین مدرسه پیشرفته برای سال ۲۰۱۸ نیز تقاضا داده است که با توجه به سابقه بسیار خوب گروه فیزیولوژی دانشگاه تربیت مدرس به طور قطع مورد قبول واقع خواهد شد.

تاریخچه برگزاری مدارس ایبرو در ایران

- IBRO Neuroscience Course, 2002
- Neuroscience Summer Program, 2006
- 1st Tehran IBRO school of neuroscience, 2006
- 2nd Tehran IBRO school of neuroscience, 2012
- 3rd Tehran IBRO school of neuroscience, 2013
- 4th Tehran IBRO school of neuroscience, 2014
- 5th Tehran IBRO school of neuroscience, 2016
- 1st Tehran Advanced IBRO School, 2017
- IBRO Neuroscience Course, 2018

کنگره‌ی پیشرفته ایبرو با محوریت دانشگاه تربیت مدرس و با همکاری چند دانشگاه و مرکز تحقیقاتی در تهران برگزار خواهد شد. بسیاری از متخصصان علوم اعصاب کشورهای آسیایی و علی‌الخصوص در منطقه، در مدارس برگزار شده در ایران آموزش دیده‌اند. از میان شرکت‌کنندگان کلیه مدارس ایران، ۴۸٪ افراد خارجی و ۵۲٪ ایرانی بوده‌اند. خارجی‌های شرکت‌کننده بیشتر از کشورهای هند، بنگلادش، پاکستان و... بودند.

محوریت اول برگزاری این کنگره‌ها، تربیت نیروی انسانی خوب با امکانات بین‌المللی بوده است. محوریت دوم دعوت از اساتید برجسته بین‌المللی صاحب کشف، اختراع و مقالات برجسته به ایران برای برگزاری کارگاه‌های علمی و اشاعه‌ی این علم بوده است.

ارتباطات وسیعی توسط گروه فیزیولوژی دانشگاه تربیت مدرس با خارج برقرار شده است و در نتیجه این گروه قوی‌ترین گروه در ارسال دانشجویان برای فرصت مطالعاتی به مراکز خوب تحقیقاتی بوده است. شرکت در انجمن‌های علمی جهانی و برقراری ارتباطات گسترده و دعوت از اساتید برای شرکت در کنفرانس‌های برگزار شده در ایران سبب شد دکتر سمنانیان به عضویت هیئت مدیره جهانی فیزیولوژی در آیند. ایشان در ادامه اشاره کردند که ارتباطات و همکاری‌های مثبت می‌توانند به ما راهکارهای مناسب و درخور ارائه دهند.

از دیگر دستاوردهای برگزاری این مدارس، راه اندازی مدارس ایبرو در دیگر کشورها مانند پاکستان و بنگلادش توسط تربیت شدگان این مدارس بود که ارتباط خوبی با ایران دارند و اساتید ایرانی را برای شرکت در جلسات خود دعوت می‌کنند. ایجاد زمینه خوب علمی در کشورهای همسایه به سبب تربیت نیروی انسانی کارآمد در ایران بوده است.

از نظر دکتر سمنیان، کشورهای هدف اولیه در بحث بین‌المللی‌سازی باید ۱۶ کشوری باشند که با ما مرز مشترک آبی یا خاکی دارند و این به نفع منافع ملی ایران است که با این کشورها ارتباط علمی مشترک ایجاد شود. نباید توقع داشت دانشجویان کشورهای پیشرفته نظیر سوئیس، آمریکا یا ژاپن برای تحصیلات به ایران بیایند. نکته مهم دیگر در برگزاری این همایش‌ها که با کمک بیش از ۱۵۰ نفر از دانشجویان صورت می‌گیرد، کسب تجربه و پخته شدن دانشجویانی است که احتمالاً می‌خواهند در آینده استاد شوند.

این ارتباطات سبب شده است که از ایرانیان برای جلسات جلب مشارکت همگانی در بحث بین‌المللی‌سازی مانند آنچه در هند انجام شد دعوت شود. در این جلسات تلاش می‌شود تا نظام انگیزشی دانشگاه‌ها به سمتی سوق داده شود که اساتید انجام فعالیت بین‌المللی را یک ضرورت تلقی کنند و نه به سبب وجود آئین نامه‌ها و دستورالعمل‌های تشویقی بلکه به خاطر ایجاد ارزش برای فعالیت بین‌المللی و تبدیل آن به یک فرهنگ عمومی مشتاق مشارکت در کارهای بین‌المللی باشند. ایشان در انتها اشاره کردند که ارتباطات بین‌المللی جزو لاینفک دانشگاه‌های نسل سوم هستند و طراحی نظام انگیزشی برای جلب مشارکت اساتید باید در سرلوحه برنامه‌های واحد بین‌الملل قرار گیرد.

دکتر غلامرضا کریمی

مشاور رئیس دانشگاه و مدیر دفتر
همکاری‌های علمی و بین‌الملل
دانشگاه خوارزمی

Email: ghkarimi@khu.ac.ir

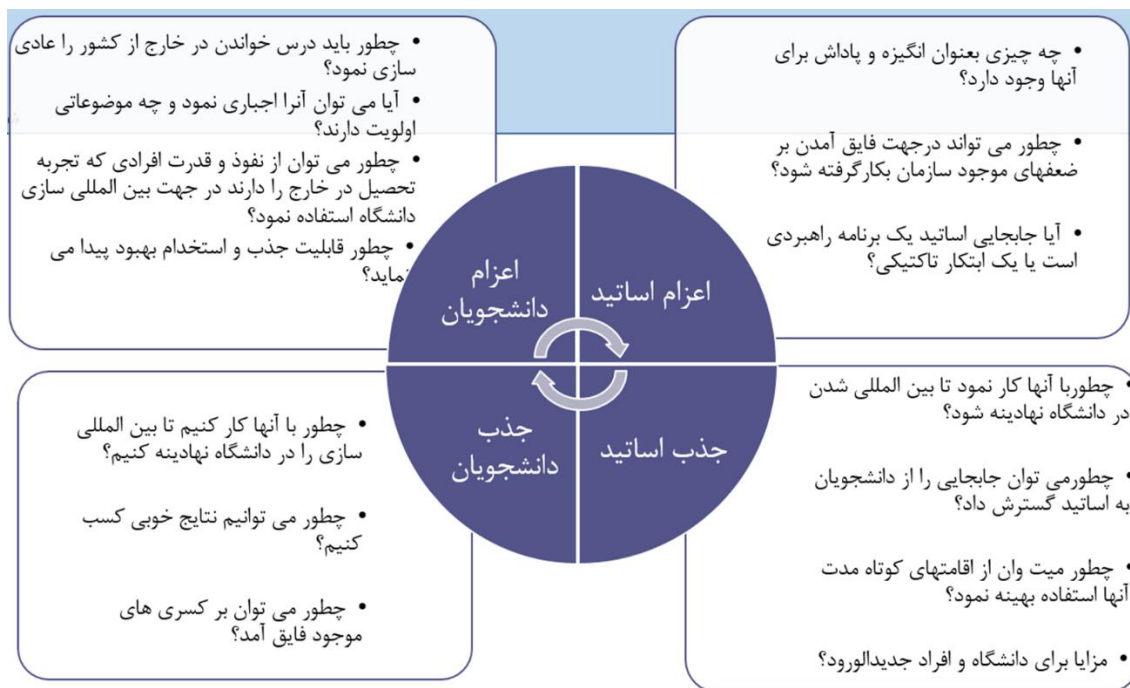

نقل و انتقال دانشجو در صحنه بین‌المللی

آقای دکتر غلامرضا کریمی سخنرانی خود را با این جمله کلیدی شروع کردند "فرآیند بین‌المللی شدن یک انتخاب نیست بلکه یک ضرورت است". در تمام طول سخنرانی نیز این دیدگاه محور اصلی سخنرانی را تشکیل می‌داد. سپس، دلایل زیر را برای بین‌المللی شدن دانشگاه‌ها بیان نمودند:

- وابستگی متقابل جهانی و تلاش برای مقابله با چالشها و استفاده از فرصتهایی آن،
  - در نظر گرفتن اهمیت "بین‌المللی شدن" توسط رهبران نهادهای آموزشی در سرتاسر جهان،
- و ضرورت رقابت با دیگر دانشگاه‌های جهان، بهبود کانال‌های ارتباطی و تجاری شدن آموزش عالی است در ادامه، بین‌المللی شدن را از دیدگاه راهبردی مورد توجه قرار داده و اولویت اصلی را بر بین‌المللی شدن مؤسسات آموزشی و دانشگاه‌ها قرار دادند. بعلاوه، اولویت در استخدام اعضای هیئت علمی که دارای تجربه بین‌المللی می‌باشند را توصیه کردند. جابه جایی نیروهای متخصص در زمینه‌های بین‌المللی و بالا بردن کیفیت از دیگر نکاتی بود که به آن اشاره شد.

سخنران، بین‌المللی شدن دانشگاه‌ها را رهیافتی نو و اجتناب‌ناپذیر دانسته و با توجه به چند بعدی بودن مقوله بین‌المللی شدن دانشگاه‌ها، موبیلیتی را سیستمی می‌داند که در آن ارزیابی اعضای هیئت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی از الزامات رویکرد بین‌المللی شدن است. اعزام اساتید و دانشجویان، جذب اساتید و جذب دانشجویان خارجی می‌تواند در بین‌المللی شدن نقش سازنده‌ای ایفا نماید که در شکل ۵ جزئیات آن مشاهده می‌شود.

شکل ۵- نقش نقل و انتقال دانشجویان و اساتید در بین‌المللی شدن دانشگاه

موبیلیتی مزایای زیادی دارد که اهم آن، تحقیقات و نوآوری، ارتقا کیفیت آموزش، تنوع بخشیدن به برنامه‌های آموزشی، بازیابی مغزها و گردش مغزها، سودمند شدن مدارک دکتری برای بازار کار حرفه‌ای، ورود به بازار آموزش

عالی رقابتی و کسب درآمد برای اقتصاد و بخش آموزش عالی، در معرض ایده‌ها و تکنولوژی‌های جدید قرار گرفتن، بهبود بخشیدن به نظام آموزشی با توجه به معیارهای بین‌المللی، جذب و نگه داشتن موقتی تعدادی از نخبگان برای تحقیق و توسعه در کشور میزبان،

کمک به کشورهای در حال توسعه و نوظهور در ایجاد ظرفیت لازم.

سخنران بر این باور است که دیدگاه فرار مغزها مثل گذشته با اهمیت نبوده و از این چالش می‌توان به عنوان

یک فرصت بهره‌برداری نمود.

گرچه موبیلیتی دارای محاسن فراوانی است ولی باید به ملاحظات زیر نیز توجه خاص داشته باشیم:

- داشتن اهداف استراتژیک و دورنمای استراتژی بین‌المللی‌سازی

- توجه به اعزام و جذب دانشجو به صورت همزمان

- پرسش‌ها مهم برای نقل و انتقال‌های بین‌المللی

در زمینه جذب دانشجویان خارجی توجه به نکاتی مثل نحوه ویزا گرفتن، پرداخت هزینه‌ها، بهداشت و درمان

، استخدام و اشتغال ضروری است. بعلاوه در مورد اعزام دانشجو، شرایط بورسیه، میزان حمایت و شناسایی اعتباراتی

که در خارج در اختیار دانشجو قرار می‌دهند باید توجه داشت.

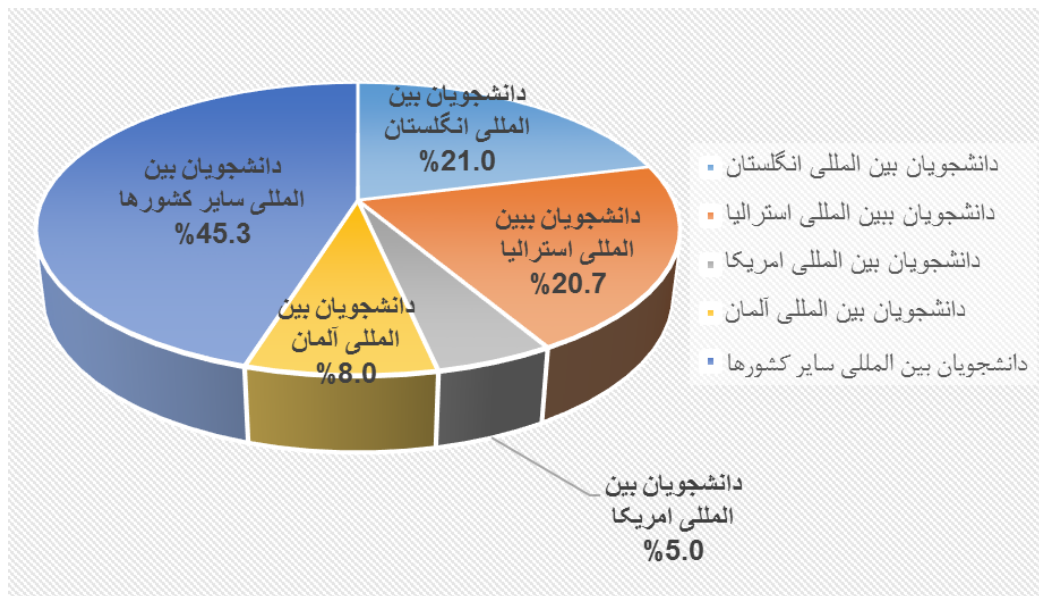
از نظر تاریخی، در نقاط مختلف دنیا فرایند تکامل موبیلیتی روند متنوعی را سپری کرده است. ایتالیا نقش

مهمی در تکامل فرایند موبیلیتی داشته است. قدیمی‌ترین آن مربوط به دانشگاه بولونیا در ایتالیا می‌باشد. بین‌المللی

شدن آموزش عالی در حوزه اروپا با بیانیه سوربن (۱۹۹۸) آغاز شد. تمرکز بر روی حوزه ملی، منطقه‌ای و جهانی

با بیانیه بخارست (۲۰۱۲) توسعه بیشتری یافت. اتخاذ تصمیمات جدید در سال ۱۹۹۸ توسط وزرای آموزش در

۴ کشور فرانسه، آلمان، انگلستان، ایتالیا نیز کمک به سزایی به رشد جهانی‌سازی این بینش داشته است. عناصر اصلی فرایند بولونیا شامل معرفی سه دوره تحصیلی (کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری)، چارچوب مدارک، مدارک مشترک، سیستم ذخیره و انتقال اعتبار اروپا، مکمل دیپلم و تضمین کیفیت است. رئوس نتایج به دست آمده از طرح بولونیا عبارتست از: مشارکت ۳۶ کشور اروپایی، تسهیل در تطبیق نظام‌های آموزشی، پایه‌ریزی در جهت یکسان‌سازی آموزش در اروپا و سایر مناطق، سهوات در جابجایی دانشجویان، استادان و پژوهشگران در اروپا و خارج از آن. افزایش جذب دانشجو در دانشگاه‌های اروپایی. درصد دانشجویان بین‌المللی در کشورهای پیشرفته در شکل ۶ نمایش داده شده است.

شکل ۶- مقایسه درصد دانشجویان بین‌المللی در کشورهای مختلف

استراتژی و رویکرد جدید اروپا در زمینه بین‌المللی‌سازی دانشگاهها، افزایش پویایی و تحرک دانشجویان به صورت هدفمند، برخورداری ۲۰٪ فارغ‌التحصیلان اروپایی از حداقل یک فرصت مطالعاتی در سال ۲۰۲۰ از اهداف اروپایی‌ها در این زمینه می‌باشد. نمودار زیر نشانگر موفقیت اروپا در افزایش تعداد دانشجویان بین‌المللی در

سالهای ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۴ است. تدریس دروس دوره تحصیلی به زبان انگلیسی در جذب دانشجویان بین‌المللی نقش مؤثری داشته است. کشور هلند یکی از پیشگامان آموزش به زبان انگلیسی در مقطع کارشناسی ارشد است که افزایش ۱۰ درصدی در تعداد دانشجویان بین‌المللی در پی داشته است. هدف این برنامه جبران تعداد کم دانشجویان داخلی با جذب دانشجویان بین‌المللی بوده است.

برنامه چین جهت جذب دانشجویان آفریقایی را می‌توان به شرح زیر خلاصه کرد:

✓ اعطای ۴۰۰۰۰ بورسیه برای دانشجویان آفریقایی،

✓ افزایش تا ۷۰۰۰۰ بورسیه برای ۳ سال آینده،

✓ ایجاد ۴۰۰۰۰ فرصت مطالعاتی،

✓ حضور و بازدید ۲۰۰ نفر از محققان آفریقایی،

✓ آموزش به شکل فنی و حرفه‌ای برای تکنسین‌های آفریقایی.

فرصت‌های مطالعاتی از جمله موضوعاتی است که آقای دکتر کریمی معتقد است می‌تواند در روند توسعه

فراگرد بین‌المللی‌سازی تأثیر گذار باشد.

دکتر فرنس اشتوگل

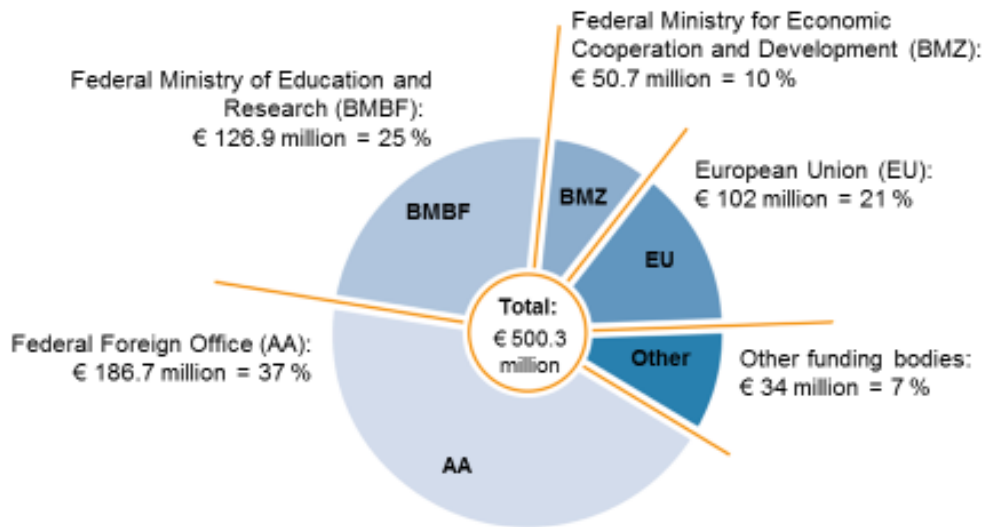
مسئول دفتر DAAD در ایران

Email: info@daad-iran.org

پورسیه‌های تحصیلی و کمک‌های انسانی برای همکاری‌های علمی توسط مؤسسه تبادلات آکادمیک آلمان (DAAD)

دکتر اشتوگل مسئول دفتر DAAD در تهران هستند که در این همایش به ایراد سخنرانی در مورد سازمان DAAD و کمک هزینه‌های تحصیلی ارائه شده توسط این سازمان در سطح بین‌المللی پرداختند. ایشان با اشاره به بازگشایی مجدد دفتر مؤسسه مبادلات آکادمیک آلمان (DAAD) در تهران و امضای سه تفاهم نامه به زبان آلمانی در اصفهان و تهران اظهار داشت دانشگاه‌های آلمانی علاقه زیادی به همکاری با دانشجویان ایرانی دارند. از همین رو در سال ۲۰۱۴ رئیس DAAD و هیئت بلند پایه‌ای از طرف دانشگاه‌های آلمانی از ایران بازدید کردند. میزان بودجه این سازمان در سال ۲۰۱۶ بالغ بر ۵۰۰ میلیون یورو است که به تفکیک در شکل ۷ مشاهده می‌شود.

شکل ۷- تفکیک بودجه ۵۰۰ میلیون یورویی DAAD

طبق آمار ارائه شده در سال ۲۰۱۶، ۹۶۷ دانشجوی ایرانی به آلمان وارد شده و ۱۹۳ دانشجوی ایرانی این کشور را ترک کرده‌اند. نکته قابل توجه این است که حمایت‌ها و بورسیه‌های این سازمان شامل هر سه پایه‌ی تحقیقاتی کشور آلمان (دانشگاه‌ها، مؤسسات تحقیقاتی غیردانشگاهی و بخش‌های صنعتی) می‌شود و تنها به تحصیل در دانشگاه‌های این کشور محدود نمی‌شود. ایشان اشاره کردند چنانچه برای انجام پژوهشی مشترک با یک شرکت صنعتی که تعداد این گروه‌های صنعتی در آلمان زیاد است توافق حاصل شود، DAAD می‌تواند از پژوهشگر مشترک در این طرح حمایت مالی کند. هرچند که به سبب رزومه‌ی تحقیقاتی شاید دانشجویان مؤسسات پژوهشی پیشرفته مانند مؤسسه ماکس پلانک و یا دانشگاه‌ها را ترجیح دهند. ایشان سپس به تفصیل انواع بورسیه‌های ارائه شده برای پژوهشگران را مطرح کرده و شرایط هر کدام را توضیح دادند که به تفصیل در جدول ۱ نشان داده شده است.

جدول ۱- بورسیه برای محققان بین‌المللی (برنامه‌های مختلف با اهداف متفاوت)

دوره دکتری کامل	اقامت طولانی مدت (بالای دو سال)	اقامت کوتاه مدت (کمتر از دو سال)	مدت
منابع مالی و تأمین هزینه‌ها	قرارداد کاری	گران، بورس تحصیلی، کمک هزینه تحصیلی و جوایز	نوع بورسیه
محقق ارشد مدیر گروه پژوهشی استادان	محقق فرا دکتری مدیر گروه پژوهشی استاد راهنما	پروژه دکتری فردی / برنامه دکتری ساختار یافته	نوع موقعیت

کمک هزینه‌های تحصیلی برای دانشجویان دکتری شامل:

الف) کمک هزینه فردی

- ۱- پروژه‌های دکترای فردی در دانشگاه‌ها
- ۲- پروژه‌های دکترای انفرادی در مؤسسات تحقیقاتی غیر دانشگاهی مانند مؤسسات فرانهورف، مراکز هلمولتز، مؤسسات لاینیتس، مؤسسات مکس پلانک
- ۳- کمک هزینه تحصیلی طرح تحقیقاتی DLR-DAAD

ب) دانشکده‌های تحصیلات تکمیلی و پژوهشی

- ۱- برنامه‌های دکترا یا پژوهشی که توسط DAAD در دانشگاه‌ها یا مؤسسات تحقیقاتی غیر دانشگاهی حمایت مالی شده است.

- ۲- گروه‌های آموزشی پژوهشی DFG در دانشگاه‌ها

۳- دانشکده‌های تحصیلات تکمیلی در دانشگاه‌ها

۴- مؤسسات بین‌المللی تحقیقاتی ماکس پلانک (IMPRS)

۵- مراکز تحقیقاتی و دانشکده‌های تحصیلات تکمیلی بین‌المللی هلمولتز

۶- دانشکده‌ی تحصیلات تکمیلی لایبنیتس و کمپ علمی

۷- برنامه اروپایی: شبکه‌های آموزشی نوآورانه

برای استفاده از انواع بورسیه‌های تحقیقاتی، پژوهشگران می‌توانند به آدرس اینترنتی زیر و یا مؤسسه DAAD مراجعه نمایند.

www.research-in-germany.org

DAAD Information Centre Tehran

Dr. Shariati St., Yakhchal St., Keynejad St., Eslamieh East St., No.10

Website: www.daad-iran.org

ایشان همچنین در پاسخ به سؤال شرکت‌کنندگان مبنی بر مشکلات اخذ ویزا اعلام کردند در حال رایزنی برای تسریع این فرآیند هستند و نیز تأکید کردند برای افرادی که موفق به دریافت بورسیه DAAD شوند تسهیلات ویژه‌ای به منظور بهبود فرآیند اخذ روادید اتخاذ خواهد شد.

دکتر علی اکبر صبوری

استاد مرکز تحقیقات بیوشیمی و
بیوفیزیک دانشگاه تهران
ناظر دانشگاه در پروژه ارتقای ۵
دانشگاه و ۵ واحد پژوهشی برتر کشور
به تراز بین‌المللی

Email: saboury@chamran.ut.ac.ir

بسترهای لازم برای بین‌المللی شدن دانشگاه

در شروع سخنرانی آقای دکتر صبوری به چالش‌های جهانی شامل:

الف) مشکلات زیست محیطی، آب و هوا، ب) مشکلات بهداشتی و سلامت، ج) مشکلات جرم و پرداختند، هیچکدام از این چالش‌های جهانی در سطح بملی قابل حل نیست، و تنها با مشارکت بین‌المللی، میان رشته‌ای، تولید و توزیع دانش قابل حل است و علاوه بر آن دانشگاه بین‌المللی منجر به:

الف) تبادلات فرهنگی و توسعه اجتماعی، ب) دیپلماسی توسعه سیاسی و امنیت ج) توسعه و رشد اقتصادی: افزایش درآمدزایی و د) توسعه علمی و افزایش کیفیت آموزش و تحقیقات علمی خواهد شد. در ادامه در مورد چالش‌های آموزشی عالی بین‌المللی در ایران به نکات مهمی به شرح زیر اشاره شد: الف) افزایش تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی عالی به ۲۶۰۰ مورد و توزیع منابع اندک مالی دولت، ب) رشد تقاضا برای مدرک دانشگاهی و مدرک گرایی، ج) رشد بر رویه دوره در تحصیلات تکمیلی (در نتیجه فروش پایان‌نامه، رساله، مقاله و افزایش

همایش‌های بی‌اعتبار، (د) تلاشی برای ارتقا دانشگاه‌ها از طریق افزایش شاخص‌های کمی دون همکاری‌های بین‌المللی.

نظام رتبه‌بندی جهانی دانشگاه‌ها موضوع بعدی بود که مطرح شد. رتبه‌بندی THE انگلستان از سال ۲۰۰۴ آغاز شده است. و در سال ۲۰۱۷ هزار دانشگاه برتر جهان را معرفی کرده است. از سال‌های ۲۰۱۴ - ۲۰۱۲ فقط یک دانشگاه از کشور ما در این هزار دانشگاه قرار گرفت، از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۷ به ترتیب ۲، ۸ و ۱۳ دانشگاه از ایران در فهرست THE حضور داشتند. البته دانشگاه‌های که مقطع کارشناسی ندارند در این رتبه‌بندی قرار نمی‌گیرند. نظام رتبه‌بندی THE دارای ۱۳ شاخص و ۵ محور است. ۵ محور و سهم هر کدام عبارتند از:

(۱) آموزشی (۳۰ درصد):

(الف) نظرسنجی از شهرت آموزشی دانشگاه (۱۵ درصد)

(ب) نسبت اعضای هیئت علمی به دانشجو (۴/۵ درصد)

(ج) نسبت دانشجویان دکترا به دانشجویان کارشناسی

(۲/۲۵ درصد)

(د) نسبت دانشجویان دکترا به اعضای هیئت علمی (۶ درصد)

(ه) نسبت درآمد دانشگاه به اعضای هیئت علمی (۲/۲۵ درصد)

(۲) پژوهشی (۳۰ درصد):

(الف) نظرسنجی از شهرت پژوهشی دانشگاه (۱۸ درصد)

(ب) حجم تحقیقات: سرانه مقالات نمایه شده در اسکوپوس (۶ درصد)

(ج) درآمد تحقیقاتی دانشگاه: سرانه درآمد تحقیقاتی (۶ درصد)

(۳) استناد- تأثیر و کیفیت پژوهش (۳۰ درصد):

براساس تعداد ارجاعات استفاده شده در مقالات نمایه شده در اسکوپوس در طول پنج سال قبل.

(۴) وجهه بین‌المللی: منابع انسانی و پژوهشی (۷/۵ درصد):

الف) نسبت دانشجویان خارجی به داخلی (۲/۵ درصد)

ب) نسبت اعضای هیئت علمی خارجی به داخلی (۲/۵ درصد)

ج) تعداد مقالات منتشرشده با همکاری دانشگاه‌های بین‌المللی (۲/۵ درصد)

(۵) درآمد صنعتی: انتقال دانش (۲/۵ درصد):

ارائه ایده‌های جدید و مشاوره به صنعت.

این شاخص از طریق نسبت درآمد حاصل از صنعت به تعداد اعضای هیئت علمی تعیین می‌شود.

نقش بین‌المللی بودن دانشگاه در نظام رتبه‌بندی THE انگلستان ۴۰/۵٪:

الف) نظرسنجی از شهرت آموزشی دانشگاه (۱۵ درصد)

ب) نظرسنجی از شهرت پژوهشی دانشگاه (۱۸ درصد)

ج) وجهه بین‌المللی: منابع انسانی و پژوهش (۵/۷ درصد)

در ادامه به رتبه‌بندی دانشگاه تربیت مدرس براساس مدارک علمی از ۲۰۱۷-۱۹۷۰ پرداخته شد (شکل ۸)

که با توجه به مدارک علمی دانشگاه تربیت مدرس با دو نامه مختلف به لحاظ تعداد مدارک علمی و با در نظر

گرفتن کل دانشگاه آزاد جایگاه چهارم و بدون در نظر گرفتن دانشگاه آزاد جایگاه سوم را به خود اختصاص داده

است. جالب است که تعداد مدارک علمی دانشگاه تربیت مدرس تا ۱۵ آگوست ۲۰۱۷، ۱۵۰۸۵ (شکل ۹) و روند

رو به رشد را در سال‌های اخیر داشته است. بر اساس این آمارها بیش از ۱۵ درصد مقالات با همکاری کشورهای مختلف جهان بوده است. بر اساس این آمار و ارقام ۳۰ نفر از اعضای هیات علمی دانشگاه بیش از ۳۰ درصد این تعداد کل مقالات را به چاپ رسانیده‌اند (شکل ۱۰). بر اساس گزارش ESI جولای ۲۰۱۷ تعداد مقالات داغ صفر تعداد مقالات با ارجاعات بالای دانشگاه ۶۸ و روند رو به افزایش دارد.

2017 TMU Ranking		
Ranking Type (Number of Iran Univ)	Int. Rank (Iran Rank)	Sharif Univ
تایمز (13)	- (-)	501-600 (2)
شاتگهای (8)	601-700 (5)	501-600 (3)
کیواس (5)	- (-)	431-440 (1)
بورپ (13)	540 (6)	468 (3)
لایدن (14)	Impact: 640 (4) Collaboration: 776 (8)	Impact (10%): 601 (2) Collaboration*: 581 (2)
یومانی رنک (18)	Yes	Yes
تایوان (1)	- (-)	- (Non Normalized)
یواس نیوز (11)	757 (8)	405 (1)
رتبه بندی دانشگاههای جهان (8)	896 (5)	679 (1)
سایمگو (99)	489 (5)	474 (3)
آژانس رتبه بندی راوند (7)	- (-)	219 (2)

* With Countries

شکل ۸- رتبه‌بندی دانشگاه تربیت مدرس (۲۰۱۷)

توضیح: در رتبه‌بندی تایمز و کیواس به دلیل اینکه دانشگاه‌های فاقد دوره کارشناسی را ارزیابی نمی‌کنند، برای دانشگاه تربیت مدرس رتبه اعلام نشده است.

توضیح اضافی	اندازه	شاخص
	۷۳۰ (۱۷۹+۲۲۸+۳۱۴+۹)	تعداد هیئت علمی (مربی، استادیار، دانشیار، استاد)
۲۷ پست ناک است+۱۶۹ دانشجوی خارجی (۶ کنور)	۹۰۳۰ (۴۷+۳۵۶۸+۵۲۴۶+۰)	تعداد دانشجوی (کارشناسی، ارشد، دکترا، پست داک)
	۱۲/۴	نسبت دانشجوی به هیئت علمی
	۱۵۹	بازدید و فرصت مطالعاتی خارج
	۰	تعداد دوره مشترک با خارج
	۱ (بعلاوه ۲ مورد هیئت علمی)	جوایز بین‌المللی دانشجویان و دانش‌آموختگان
	۲ و ۴۵۹	تعداد مقالات Q1 و تعداد مقالات ۱٪ ارجاع
	۰	تعداد مقالات علوم و طبیعت (تجمعی)
	۳/۰۵ و ۳۲/۵	سرايه استناد و اچ ایندکس در اسکوپوس
	۱۳	تعداد دانشمندان ۱٪ نامسون
	۰ و ۰	تعداد اختراعات خارجی و شرکتهای زایشی
	۱۳/۷ میلیارد تومان و ۰ میلیون دلار	فرار داد داخلی و خارجی (؟ طرح داخلی و ۰ خارجی)

شکل ۹- وضعیت شاخص‌های موثر در رتبه‌بندی دانشگاه تربیت مدرس (۲۰۱۷)

Field: Authors	Record Count	% of 15085	Bar Chart
MORSALI A	460	3.049 %	■
SOLEIMANI M	371	2.459 %	■
YAMINI Y	309	2.048 %	■
YAVARI I	287	1.903 %	■
SHAMSIPUR M	204	1.352 %	■
HASSAN ZM	180	1.193 %	■
HOSSEINKHANI S	176	1.167 %	■
KHAJEH K	176	1.167 %	■
ALIZADEH A	172	1.140 %	■
SHOJAOSADATI SA	161	1.067 %	■
IRANMANESH A	145	0.961 %	■
GHOLIVAND K	141	0.935 %	■
KASSAE MZ	134	0.888 %	■
KAZEMNEJAD A	133	0.882 %	■
SADEGHIZADEH M	133	0.882 %	■
AHMADI V	130	0.862 %	■
BIJANZADEH HR	129	0.855 %	■
HEYDARI A	127	0.842 %	■
MOUSAVI MF	124	0.822 %	■
MOWLA SJ	123	0.815 %	■
ALIOFKHAZRAEI M	121	0.802 %	■
RANJBAR B	117	0.776 %	■
ALIZADEH N	113	0.749 %	■
FATHIPOUR Y	108	0.716 %	■
MAHJOUB AR	108	0.716 %	■
NADERI-MANESH H	107	0.709 %	■
BEHMANESH M	105	0.696 %	■
REZAEI M	104	0.689 %	■
HAGHIFAM MR	103	0.683 %	■
TALEBI AA	100	0.663 %	■

شکل ۱۰- وضعیت اعضای هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس در چاپ بیشترین مقالات علمی (۲۰۱۷)

روش پیشنهاد شده برای ارتقاء رتبه دانشگاه توسط آماندا گودال (Amanda Goodal)

خانم آماندا گودال در سال ۲۰۰۴ دکترای خود را در مدرسه کسب و کار Warwick با تخصص رهبری شروع کردند و در سال ۲۰۰۷ موفق به اخذ مدرک دکترا شدند. ایشان در حال حاضر عضو هیئت علمی دانشکده ESRC شده و سپس تا سال ۲۰۱۰ به عنوان همکار Leverhulme به فعالیت خود ادامه داد. آماندا در دانشگاه کورنل، دانشگاه زوریخ و مدرسه کسب و کار Cass در لندن دوره‌های مختلف مدیریت برگزار کرده و در دسامبر ۲۰۱۰ به

یکی از اعضای پژوهشی IZA ملحق شد و از می ۲۰۱۱ تا دسامبر ۲۰۱۲ همکار ارشد پژوهشی بود. ایشان ۲۰ پیشنهاد برای ارتقای رتبه‌بندی دانشگاه‌ها در سطح بین‌المللی ارائه داده است که در ادامه بیان می‌شوند.

۱- برای ارتقای دانشگاه باید انگیزه افراد آن را تغییر دهید.

۲- برای جذب بهترین اعضای هیات علمی باید مدیران دانشگاه بهترین باشند.

۳- کنترل کیفیت باید در پنه‌های استخدام و با برنامه انجام شود!

۴- بهترینها را استخدام کنید!

(۱) مدیریت منابع انسانی نقش مهم در جذب و نگهداری اعضای علمی، افسران علمی و کارمندان دارند.

(۲) مدیران ارشد دانشگاه خود مستقیماً در استخدام حضور یابند.

۵- استعدادهای برتر و درخشان را شناسایی کنید و از آنها مرتب قدردانی نمایید.

۶- نابرده رنج، گنج بدست نیاید!

بدون زحمت و تلاش زیاد، موفقیت حاصل نمی‌شود. تلاش باید مستمر و برنامه‌ریزی شده باشد.

برنامه‌ها باید شامل تلاش مستمر و شامل همه باشد.

۷- تغییر خیلی زیاد، گنج نمی‌دهد.

تغییرات ناگهانی و زیاد باعث سردرگمی افراد می‌شود. اعمال تغییرات در دانشگاه نیازمند وقت زیاد

است.

۸- به مدیران گروه، حقوق بالا بدهید، اگر می‌خواهید گروه‌ها عملکرد خوبی داشته باشند.

رکنی مهمتر از مدیر گروه در دانشگاه وجود ندارد. همه تغییرات توسط مدیران ارشد از مدیران گروه

خواسته می‌شود. انتخاب مدیر گروه کار بسیار سختی است.

۹- با افزایش بودجه تحقیقات انگیزه ایجاد کنید!

ما می‌خواهیم بودجه تحقیقات را افزایش دهیم" در سرلوحه شعار رؤسا و مدیران ارشد بوده و هست. پس آن را تحقق ببخشید.

۱۰- نوارهای قرمز را پاره کنید و تعداد کمیته‌ها و کمیسیون‌های دانشگاه را کاهش دهید
اگر نمی‌دانید که نوارهای قرمز کجا هستند از محققان خوب و استادان بنام و همینطور پذیرش‌تان
پرسید. تازه استخدام‌ها هم اطلاعات خوبی دارند و بروکراسی دانشگاه را خوب لمس کرده‌اند.

۱۱- به عنوان رئیس یا مدیر ارشد، در دسترس باشید!

۱۲- رابطه بین کادر هیئت علمی و کارکنان اداری را روشن و شفاف کنید!
نقش کارکنان اداری و ارتباط آنها با کادر هیئت علمی نباید بی اهمیت جلوه داده شود. ارتباط این
دو، یک ارتباط داخلی مهم است.

۱۳- به جوانان، مدیریت را آموزش دهید!

مدیران ارشد از بین همین جوانها برگزیده می‌شوند، پس آنها باید تجارب پیشکسوتان را بیاموزند.

۱۴- مدیران و مشاوران خود را فقط و فقط به این دلیل که برای دانشگاه خوبند برگزینید و سپس به آنها
آموزش لازم را بدهید!

۱۵- به دولت نه بگویید!

استقلال مالی و فکری دانشگاه بسیار مهم است. رهبران دانشگاه، پیش قراولان محل هستند. اگر
آنها پایین قرار داده شوند، همه منابع و ذخایر به پایین غلت می‌خورند و هیچ محافظ دیگری وجود
نخواهد داشت. رئیس دانشگاه بدون شک سخت‌ترین شغل در آموزش عالی است.

۱۶- به کادر علمی و کارکنان خود غذای خوب در رستوران خوب بدهید!

غذا و میوه اگر صحیح مصرف شود باعث افزایش کارایی و سلامت افراد در دانشگاه می شود. ایده های اصلی علوم و تحقیقات بین رشته ای معمولاً در رستوران ها شکل می گیرد.

۱۷- غذا و میوه اگر صحیح مصرف شود باعث افزایش کارایی و سلامت افراد در دانشگاه می شود. ایده های اصلی علوم و تحقیقات بین رشته ای معمولاً در رستوران ها شکل می گیرد.

۱۸- اطمینان پیدا کنید که رئیس دانشگاه حداقل ۵ سال مدیریت کند!

تحقیقات نشان می دهد که میانگین مدیریت دانشگاه های موفق ۷ تا ۱۰ سال است.

۱۹- به رئیس قدرت زیاد بدهید و برایش دردسر درست نکنید!

برای مدیران خود ارزش قایل شویم و کارهای مدیران قبل را بی ارزش جلوه ندهیم.

۲۰- اجازه بدهیم که رئیس دانشگاه خود تیم مدیران را انتخاب کند!

انتخاب تیم مدیریت حق اوست و لذا این قدرت را به او بدهیم و برای مدیرانش ارزش قائل شویم.

هفت دستور کار مهم اخیر مطرح شده برای دانشگاه های روسیه

۱- گسترش همکاری های بین دانشگاهی و بین المللی

۲- نشر مقالات به زبان انگلیسی در نشریات بین المللی

۳- افزایش کرسی های به زبان انگلیسی

۴- شرکت بیشتر اعضای هیئت علمی در کنفرانس های بین المللی (بویژه به منظور همکاری با و معرفی دانشگاه

خود)

۵- برن‌سازی دانشگاه بویژه از طریق پایگاه اینترنتی و اطلاعات دهی کامل)

۶- افزایش ارتباط دانشگاه با صنعت و جامعه

۷- استخدام کادر بین‌المللی از طریق افزایش سالانه اعضای هیئت علمی خارجی

آقای دکتر صبوری هشت توصیه به شرح زیر برای ارتقای دانشگاه اعلام نمودند:

❖ توصیه اول

ناوگان تحقیق در کشور فرسوده است!

۱) محققان ما دستشان خالی است و تجهیزات پژوهش فرسوده است.

۲) جذب محققان و دانشجویان خارجی نیاز به تجهیزات و بودجه پژوهشی دارد.

اسکان و خوابگاه مناسب لازم است. انجام پایان نامه و رساله هزینه دارد.

۳) وزارت علوم نیاز به دیپلماسی مالی دارد. پژوهش لوکس نیست، این باید آموزش داده شود.

❖ توصیه دوم

دانشگاه باید از آلودگیهای سیاسی پاک شود.

۱) دانشگاه مدیر علمی می‌خواهد، نه مدیر سیاسی.

۲) دانشگاه مدیر ماندگار می‌خواهد، نه مدیر گذرا.

۳) دانشگاه مدیر جهان‌نیده می‌خواهد، نه مدیر تنگ نظر

❖ توصیه سوم

رفت و آمدهای بین‌المللی باید تسهیل شود.

۱) وزارت امور خارجه و سفارتخانه‌های جمهوری اسلامی نسبت به دیپلماسی علمی توجیه و درگیر طرح شوند.

۲) وزارت اطلاعات نسبت به دیپلماسی علمی و ارتقا دانشگاه‌ها در سطح بین‌المللی توجیه و درگیر طرح شوند.

۳) رفت و آمد همکاران را در سطح بین‌المللی با ارائه خدمات ویزا و تامین مدارک تسهیل کنیم.

❖ توصیه چهارم

انجمن‌های علمی به فدراسیون‌های بین‌المللی پیوندند.

همایش‌های علمی بین‌المللی تحت حمایت فدراسیون‌های بین‌المللی در ایران برگزار و حمایت جدی بشود و در آنها دانشمندان شاخص جهانی دعوت شوند.

❖ توصیه پنجم

دانشگاه‌ها نباید ارتقاناامه داشته باشند.

❖ توصیه ششم

دانشگاه‌ها نیاز به کارشناسان آموزش (افسران علمی) دیده دارند تا سرعت پاسخگویی سازمان‌های مختلف بین‌المللی و تبادل اطلاعات باشند.

❖ توصیه هفتم

هر عضو هیئت علمی بسادگی می‌تواند یک شبکه تحقیقاتی بین‌المللی ایجاد کند و این خیلی مهم است.

❖ توصیه هشتم

مقایسه تعداد مقالات در شاخه‌های مختلف سال ۲۰۱۶ که در جدول ۲ نشان داده شده است، نشان می‌دهد که در جهان تعداد مقالات حوزه علوم، ۶/۲ برابر حوزه علوم اجتماعی است در حالی که در ایران تعداد مقالات حوزه علوم، ۱۹/۴ برابر حوزه علوم اجتماعی است. این امر لزوم توجه به علوم اجتماعی در ایران را نشان می‌دهد.

جدول ۲- مقایسه تعداد مقالات ایران نسبت به جهان در شاخه‌های مختلف ۲۰۱۶

نسبت نرمال شده ایرانی	نسبت نرمال شده جهانی	تعداد مقالات ایران	تعداد مقالات جهان	نوع
۲۴۰	۱۶	۳۴۸۸۳	۱۸۷۲۴۶۳	SCI-E
۱۲/۵	۲/۵	۱۷۹۷	۳۰۱۳۸۰	SSCI
۱	۱	۱۴۵	۱۱۷۴۱۴	A&HCI
-	-	۳۵۴۳۲	۲۱۲۷۶۹۱	WOS

میزگرد و جمع‌بندی

الگوی همکاری‌های بین‌المللی برای دانشگاه تربیت مدرس چگونه باشد؟

ابتدا آقای دکتر پارسا مقدم به چند نمونه از اجرای الگوی همکاری‌های بین‌المللی در کشورهای مختلف اشاره نمودند. ایشان فرمودند طبق آمارهای به دست آمده از یونسکو، سوییس در اتحادیه اروپا به دلیل همکاری‌های بین‌الملل به عنوان Champion of Innovation شناخته شده است و ۷۲ درصد مقالات منتشر شده سوئیس Int. Collaboration است. ۵۰٪ دانشجویان دکتری این کشور بین‌المللی هستند و ۴۶٪ انتشارات اتحادیه اروپا براساس Int. Co authoring است. دانشگاه king Abdoul-Aziz ریاض مدل Adjunct Prof. را انتخاب کرده و از

این جهت در رده‌ی دانشگاه‌های ۵۰۰ دنیا قرار گرفته‌اند. همچنین، ۸۲٪ Int. Co-authoring مربوط به حوزه کارائیب است. در ادامه و بر طبق آمارهای یونسکو، ۸۲ درصد از کشورهای کم درآمد با مدل Int. Scientific Collaboration و با انتخاب سه شاخص کیفیت، بازدهی و سرعت تحقیق به دنبال برنامه‌ریزی برای همکاری‌های بین‌المللی هستند.

ایشان به نقل از مطالعات انجام شده اشاره کردند در قرن ۲۰، سازوکارهای تحقیق بیشتر از ناحیه ملی حمایت می‌شد و در قرن ۲۱ از ناحیه جهانی.

طبق گزارش سال ۲۰۱۵ همین نگاه بین‌المللی شدن منجر شده از سال ۱۹۹۰، Coauthoring در انتشارات بین‌المللی از ۱۰٪ به ۲۵٪ افزایش یابد.

حال با این مقدمه در دانشگاه تربیت مدرس با توجه به ظرفیت‌های موجود، نقاط ضعف و قوت، فرصت‌ها و تهدیدها الگوی همکاری بایستی چگونه باشد؟

آقای دکتر شرافت در ابتدای سخنان خود به سوال مطرح شده از رئیس دانشگاه ETH اشاره کردند. اینکه چگونه می‌توان یک دانشگاه طراز اول جهانی ایجاد کرد و پاسخ ارائه شده ایشان را بین‌المللی شدن دانستند که می‌تواند منجر به طراز اول شدن دانشگاه شود. ایشان در بررسی همکاری‌های بین‌المللی، تعریف پروژه و یا تألیف مشترک را در ظهور توانمندی هیأت علمی مؤثر دانستند.

نکته دیگر مورد اشاره ایشان، ارزش‌گذاری برای فعالیت‌های بین‌المللی هیأت علمی و ایجاد انگیزه جهت برقراری روابط در سطح بین‌الملل بود.

★ دکتر موسوی شفاهی:

چرا انگیزه اعضای هیات علمی کم است یا وجود ندارد. چرا فعالیت‌ها به صورت موردی است و به یک جریان یا فرایند تبدیل نمی‌شود. اگر از دید روابط سیاسی به بین‌المللی شدن نگاه کنیم می‌بینیم ۴۰ سال است کشور ما به دلیل فضای اطرافش در مرحله بقا مانده است و به دلیل تهدیدات، ایران تمام قدرت را بر قدرت بازدارنده گذاشته که البته تا یک مقطعی معقول است. اما با چنین اتفاقاتی کشور نمی‌تواند تصمیم بگیرد و سرنوشت خود را با جهان پیوند بزند.

سؤالات حاضرین:

★ دکتر موسوی کوزه‌کنان (عضو هیأت علمی دانشکده علوم پایه)

سازوکار ایجاد همکاری‌های بین‌المللی را فراگیری دانش سطح عالی، فرصت طلبی و پایداری همکاری بین‌المللی دانستند. تا زمانی که گروهی از محققان داخلی مجبور باشند شخصا بار مالی پروژه را متحمل شوند از حرکت با گروه تحقیقاتی خارجی که با شتاب در حال پیشرفت هستند، باز می‌ایستد. حضور یک یا چند استادیار پژوهشی در تیم‌های تحقیقاتی قوی دنیا را در جهت افزایش کیفیت اجرای طرح‌های بین‌المللی موفق دانستند.

★ دکتر ارزانی (عضو هیات علمی دانشکده کشاورزی)

ضرورت و فرهنگ بین‌المللی شدن در کشور جایگاه خود را یافته است در حالیکه در شرایط کنونی نیاز به بررسی موانع موجود است. از آن جمله می‌توان به الزام کسب نمره قابل قبول متقاضیان خارجی در آزمون زبان انگلیسی

قبل از شروع دوره تحصیلی، همچنین تسهیل اخذ ویزا جهت شرکت محققان خارجی در کنفرانس‌های داخلی اشاره نمودند.

★ دکتر میان آبادی (عضو هیات علمی دانشکده کشاورزی)

از جمله معیارها و شاخص‌های متعدد بین‌المللی شدن را تعریف یک پروژه یا استفاده از گرنت‌های بین‌المللی دانستند و از آن مهم‌تر بر لزوم مهارت نوشتن یک طرح پژوهشی جهت بهره‌مندی از گرنت‌ها تأکید داشتند.

دکتر سوزن چی (عضو هیات علمی دانشکده هنر)

فراهم آوردن مقدماتی چون کافی بودن اطلاعات دانشگاه جهت ارائه، حضور نیروی متخصص در تهیه محتوا و تسلط و تدریس اساتید به زبان انگلیسی را برای بین‌المللی شدن مهم دانستند.

★ خانم دکتر بطحایی (عضو هیات علمی دانشکده علوم پزشکی)

انعکاس فعالیت‌های علمی و بین‌المللی اساتید، شناخت افراد فعال در زمینه بین‌المللی شدن و اصلاح پورتال کنونی دانشگاه را از جمله لوازم بین‌المللی شدن دانستند.

★ دکتر کریم‌زاده (عضو هیات علمی دانشکده کشاورزی)

موضوع جذب هیات علمی بین‌المللی را پر اهمیت دانستند که در این زمینه می‌توان از تجربه دانشگاه تهران و شریف بهره‌مند شد.

در پایان دکتر پارسا مقدم بر شناخت نقاط قوت دانشگاه تأکید بیشتری داشتند. در انتها آقای دکتر شجاع‌الساداتی موفقیت در بین‌المللی شدن دانشگاه را در گرو بین‌المللی فکر کردن و ارتباطات بین‌المللی آحاد

اعضای هیات علمی دانشگاه دانستند. برنامه ریزی برای جذب دانشجوی خارجی دوره دکتری و پسادکتری را در راستای برنامه راهبردی دانشگاه حائز اهمیت است. در ادامه اشاره شد که نقش دانشگاه برای تحقق این امر بسیار حائز اهمیت و کلیدی است، چون نگاه بین‌المللی به دانشگاه از دریچه پورتال دانشگاه است. توسعه ابزار تبلیغاتی مناسب به زبان بین‌المللی و مهارت‌های مربوطه بایستی ایجاد شود.

هرچند در طی چند سال گذشته در این زمینه فعالیت قابل توجهی صورت گرفته است، لازم است محتوی علمی و اطلاعاتی پورتال دانشگاه غنی شود.

آیین‌نامه‌های کلیدی دانشگاه بایستی موجب ایجاد انگیزه فعالیت‌های بین‌المللی در دانشگاه شود.

فهرست افراد شرکت‌کننده در گردهمایی

• دانشکده علوم انسانی

رئیس دانشکده	دکتر غلامحسین زاده
مدیر گروه زبان و ادبیات عرب	دکتر میرزایی
مدیر گروه روابط بین‌الملل	دکتر شفایی
عضو هیأت علمی	دکتر ابراهیم خدایار
رئیس مرکز مطالعات اندیشه انسانی	دکتر حاجی خانی
مدیر گروه جغرافیای سیاسی	دکتر حافظ نیا
عضو هیأت علمی	دکتر پروینی
عضو هیأت علمی	دکتر موسیوند
عضو هیأت علمی	دکتر اسماعیلی نسب
عضو هیأت علمی	خانم دکتر دُرّی
عضو هیأت علمی	خانم دکتر آذری
عضو هیأت علمی	دکتر حاتمی
عضو هیأت علمی	دکتر علی حاجی خانی

• دانشکده علوم پایه

معاون آموزشی	دکتر خامه چیان
معاون پژوهشی و فناوری	دکتر یمینی
معاون اداری و مالی	دکتر قادری
رییس بخش زمین شناسی	دکتر یساقی
عضو هیأت علمی	دکتر ذوالفقاری
عضو هیأت علمی	خانم دکتر قدرت
عضو هیأت علمی	خانم دکتر الناز یزدانی
مدیر گروه فیزیک اتمی مولکولی	دکتر باکویی
مدیر گروه زمین شناسی اقتصادی	دکتر راستاد
مدیر گروه زمین شناسی مهندسی	دکتر شعاعی

عضو هیأت علمی	خانم دکتر الناز ایرانی
عضو هیأت علمی	دکتر ارومیه ای
عضو هیأت علمی	دکتر ملک فر
عضو هیأت علمی	دکتر کوزه کنان
عضو هیأت علمی	دکتر یآوری
دبیر شورای نظارت، ارزیابی و بهینه‌سازی عملکرد	دکتر مشاعی

• دانشکده علوم پزشکی

رئیس دانشکده	دکتر عیسی محمدی
عضو هیأت علمی	خانم دکتر موحدین
عضو هیأت علمی	دکتر روانشاد
مدیر گروه سم شناسی	خانم دکتر سودی
مدیر گروه بیوشیمی بالینی	دکتر محمد جواد رسایی
مدیر گروه فیزیک پزشکی	دکتر حسین رجبی
عضو هیأت علمی	خانم دکتر بطحائی
مدیر گروه ویروس شناسی	خانم دکتر حوریه سلیمانجاهی
مدیر گروه مامایی	خانم دکتر لیدا مقدم بنائم
مدیر گروه بیوتکنولوژی پزشکی	خانم دکتر فاطمه رهبری زاده
مدیر گروه انفورماتیک پزشکی	دکتر علی اصغر صفایی
عضو هیأت علمی	دکتر محمدیان
عضو هیأت علمی	دکتر مصباح نمین
عضو هیأت علمی	دکتر شهبازی
عضو هیأت علمی	دکتر صدوقی اصل

• دانشکده علوم ریاضی

رییس دانشکده علوم ریاضی	دکتر امینی
معاون آموزشی	دکتر کاشانی
معاون پژوهشی و فناوری	دکتر گلعلی زاده
سرپرست گروه ریاضی محض	دکتر تاج بخش
عضو هیأت علمی	دکتر رزقی
سرپرست گروه علوم کامپیوتر و نظریه محاسبه	دکتر رجایی
عضو هیأت علمی و مدیر قطب علمی ابر ساختارهای جبری و کاربردهای آن	دکتر ایرانمیش
عضو هیأت علمی	دکتر صالحی
عضو هیأت علمی	دکتر ستایش

• دانشکده علوم زیستی

رییس دانشکده علوم زیستی	دکتر خسرو خواجه
معاون آموزشی	دکتر عبدالمالکی
معاون پژوهشی و فناوری	دکتر بهمنش
مدیر گروه ریز زیست فناوری	خانم دکتر نیک خواه
عضو هیأت علمی	دکتر حسینخانی
مدیر گروه ژنتیک	دکتر سلطانی
عضو هیأت علمی	دکتر ساجدی
عضو هیأت علمی	دکتر مولی
عضو هیأت علمی	دکتر کاظم پور
عضو هیأت علمی	دکتر باباشاه
عضو هیأت علمی	دکتر الله وردی
عضو هیأت علمی	خانم دکتر عطایی
عضو هیأت علمی	خانم دکتر دبیرمنش
عضو هیأت علمی	خانم دکتر توحیدی مقدم

• دانشکده فنی و مهندسی

رییس دانشکده	دکتر عبدالله زاده
معاون آموزشی	دکتر مرتضی احمدی
معاون پژوهشی و فناوری	دکتر طاهری نساچ
مدیر گروه مکانیک سنگ	دکتر گشتاسبی
مدیر گروه فرآوری مواد معدنی	دکتر خالصی
عضو هیأت علمی	دکتر منجزی
مدیر گروه خوردگی و حفاظت از فلزات	دکتر شهرابی فراهانی
عضو هیأت علمی	دکتر میر اسماعیلی
عضو هیأت علمی	دکتر دلآوری
عضو هیأت علمی	دکتر پوردخانی
مدیر گروه شناسایی و انتخاب مواد	دکتر نفاخ موسوی
مدیر گروه نانو مواد	دکتر سهراب سنجابی
رییس بخش مهندسی مواد	دکتر مالک قاینی

• دانشکده کشاورزی

رییس دانشکده کشاورزی	دکتر طالبی
معاون اداری مالی	دکتر معینی
معاون آموزشی	دکتر واعظ
معاون پژوهشی و فناوری	دکتر نجفی
مدیر گروه اصلاح نباتات	دکتر کریم زاده
مدیر گروه سازه‌های آبی	دکتر محمدولی سامانی
مدیر گروه باغبانی	دکتر ارزانی
مدیر گروه دامپروری	دکتر مسعودی
مدیر گروه بیوتکنولوژی کشاورزی	دکتر نیما احمدی
عضو هیأت علمی	خانم دکتر معصومه عمادپور
مدیر گروه اقتصاد کشاورزی	دکتر مرتضوی
مدیر گروه ترویج و آموزش کشاورزی	دکتر عباسی
مدیر گروه صنایع غذایی	خانم دکتر حمیدی
عضو هیأت علمی	دکتر میان آبادی
عضو هیأت علمی	دکتر شرفی
عضو هیأت علمی	دکتر احمدی
عضو هیأت علمی	دکتر مهر آبادی

• دانشکده مدیریت و اقتصاد

رییس دانشکده مدیریت و اقتصاد	دکتر خداداد حسینی
معاون آموزشی	دکتر سبحانی
سرپرست معاونت پژوهشی و فناوری	دکتر شعبان الهی
مدیر گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی	دکتر محمد حسن زاده
عضو هیأت علمی	دکتر لطفعلی عاقلی
مدیر گروه مدیریت صنعتی	دکتر رجب زاده قطری
عضو هیأت علمی	دکتر فرجی دیزجی
عضو هیأت علمی	دکتر عزتی
سرپرست گروه مدیریت فناوری اطلاعات	دکتر علیرضا حسن زاده
عضو هیأت علمی	دکتر افسر
عضو هیأت علمی	دکتر حیدری
عضو هیأت علمی	دکتر دهقان نیری
عضو هیأت علمی	دکتر نجارزاده

• دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی نور

معاون دانشجویی دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی	دکتر غلامعلی فرد
عضو هیأت علمی	دکتر عابدی
عضو هیأت علمی	دکتر شالبافان
کارشناس مسئول	خانم الهام سروندی

• دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر

دکتر مومنی	رئیس دانشکده
دکتر عزمی	معاون آموزشی
دکتر شیخ الاسلامی	معاون پژوهشی و فناوری
دکتر سعید سعیدی	مدیر گروه الکترونیک
دکتر پارسا مقدم	مدیر گروه قدرت
دکتر شرافت	عضو هیأت علمی
دکتر صنیعی آباده	عضو هیأت علمی
دکتر محمد زاده اصل	مدیر گروه مهندسی پزشکی
دکتر سیفی	عضو هیأت علمی
خانم دکتر درباری	عضو هیأت علمی
دکتر قادری	عضو هیأت علمی
دکتر حمیدی بهشتی	عضو هیأت علمی
دکتر بیرانوند	عضو هیأت علمی
دکتر غفاری	عضو هیأت علمی
دکتر مکاری	عضو هیأت علمی
خانم دکتر اطلس باف	عضو هیأت علمی

• دانشکده مهندسی شیمی

دکتر مهدی رزاقی کاشانی	رئیس دانشکده
دکتر بهرامیان	معاون پژوهشی و فناوری
دکتر سید سعید حسینی	مدیر گروه فرآیند
دکتر عبداللهی	مدیر گروه پلیمریزاسیون
خانم دکتر جعفری	مدیر گروه مهندسی نفت (مخازن هیدروکربوری)
دکتر شجاع الساداتی	مدیر گروه مهندسی شیمی- بیوتکنولوژی
دکتر بدوچی	عضو هیأت علمی
دکتر صادق نژاد	عضو هیأت علمی
دکتر شریف	عضو هیأت علمی
دکتر فتوت	عضو هیأت علمی
دکتر سمیره هاشمی	عضو هیأت علمی
سمیه قاسمی راد	عضو هیأت علمی
دکتر صدر عاملی	عضو هیأت علمی
دکتر واشقانی فراهانی	عضو هیأت علمی
دکتر نصرتی	عضو هیأت علمی
خانم دکتر گنجی	عضو هیأت علمی

• دانشکده مهندسی صنایع و سیستم‌ها

دکتر اقدسی	رییس دانشکده
دکتر ذگردی	معاون علمی " آموزشی و پژوهشی "
دکتر سپهری	مدیر گروه مهندسی صنایع
خانم دکتر نهانندی	مدیر گروه سیستم‌های اقتصادی و اجتماعی
دکتر البدوی	مدیر گروه مهندسی فناوری اطلاعات
دکتر کاظم زاده	مدیر گروه سیستم و بهره‌وری
دکتر اسماعیلی	مدیر گروه سیستم و بهره‌وری
دکتر تیمورپور	عضو هیأت علمی
دکتر نیک بخش	معاون واحد مرکزی مدیریت برنامه (pmo)
دکتر امین ناصری	عضو هیأت علمی
خانم دکتر یآوری	عضو هیأت علمی
خانم دکتر محمدی	عضو هیأت علمی

• دانشکده مهندسی عمران و محیط زیست

دکتر خاجی	رییس دانشکده مهندسی عمران و محیط زیست
دکتر ممدوحی	معاون آموزشی
دکتر سلطانی محمدی	معاون پژوهشی و فناوری
دکتر پناهی	مدیر گروه سازه‌های هیدرولیکی
دکتر قدسیان	عضو هیأت علمی
دکتر گنجی دوست	عضو هیأت علمی
دکتر یزدانی	عضو هیأت علمی
خانم دکتر سیما	عضو هیأت علمی
خانم دکتر آیتی	عضو هیأت علمی
دکتر سیدابریشمی	عضو هیأت علمی
دکتر عالم باقری	عضو هیأت علمی

• دانشکده مهندسی مکانیک

رئیس دانشکده مهندسی مکانیک	دکتر مظاهری بادی
معاون علمی "آموزشی و پژوهشی"	دکتر بیگلو
معاون اداری و مالی	دکتر انصاری
مدیر گروه طراحی کاربردی	دکتر محمدی مقدم
مدیر گروه هوا فضا	دکتر فرخ آبادی
مدیر گروه مهندسی ساخت و تولید	دکتر مسلمی نائینی
عضو هیأت علمی	دکتر لیاقت
سرپرست گروه تبدیل انرژی	دکتر پاسدار شهری
عضو هیأت علمی	دکتر ناطق
عضو هیأت علمی	دکتر جعفریان

• دانشکده هنر

معاون آموزشی	دکتر سوزن چی
معاون اداری و مالی	دکتر احمد پناه
مدیر گروه مدیریت پروژه و ساخت و مدیریت امور هنری	دکتر اشتهاوردیان
مدیر گروه معماری	دکتر انصاری
عضو هیأت علمی	دکتر امیرشاه کرمی
عضو هیأت علمی	دکتر مهدوی نژاد
عضو هیأت علمی	دکتر یگانه
عضو هیأت علمی	دکتر صبیحه
عضو هیأت علمی	دکتر خاتمی

• دانشکده حقوق

سرپرست گروه حقوق عمومی	دکتر فرجیها
------------------------	-------------

• سایر شرکت‌کنندگان

مدیر دفتر همکاری‌های آموزشی و آزمون	دکتر بیژن هاشمی
عضو هیأت علمی پژوهشی در پژوهشکده زبان شناسی	خانم دکتر افراشی
مدیر فرهنگی و اجتماعی	آقای سیداسماعیل موسوی نسب
مدیر حراست	آقای سید محمد رضا صیفی
مدیر امور مالی	آقای غلامرضا خاکسار
مدیر کتابخانه	دکتر احمد زواران حسینی
دبیر کمیته راهبردی طرح تحول	آقای حسین مرادی

پژوهشکده اقتصاد	امیرحسین فرینی
مسئول انتظامات	آقای محمدی
کارمند دانشکده علوم اجتماعی	خانم صدیقه شیمی
مدیر تشکیلات و بهبود روش‌ها	آقای رسول اندایش

برگرفته از برنامه طرح تحول راهبردی دانشگاه

چشم‌انداز آینده

دانشگاه تربیت مدرس هدف خود را در طرح تحول راهبردی تا ۱۴۰۴، هم‌پایی با دانشگاه‌های برتر جهانی قرار داده است. این دانشگاه، دانشگاهی خود اتکا و پیشرو در آموزش و پژوهش، فناوری، نوآوری و کارآفرینی است که تلاش می‌کند تا جزو ۲۰۰ دانشگاه برتر جهان و سه دانشگاه برتر منطقه قرار گیرد. ....توسعه ظرفیت برای حضور بین‌المللی و تعامل فعال و سازنده با جامعه علمی جهانی به صورت همه‌جانبه به گونه‌ای که ارتباطات بین‌المللی در سطح اساتید و دانشجویان روال استاندارد فعالیت علمی در دانشگاه قرار گیرد....